

LUSUS POETICI

EX LUDO LITERARIO

APUD ÆDES CARTHUSIANAS

L O N D I N I

QUIBUS ACCESSERE

ORATIONES BINÆ

IN SUTTONI LAUDEM

IN ÆDIBUS CARTHUSIANIS

HABITÆ.

Ver enim tanquam adolescentiam significat, ostenditque fructus futuros;
reliqua tempora demetendis fructibus & percipiendis accommodata
sunt. — CIC.

M.DCC.XCI.

2
2

43.

10. 10.

158.

S A M. B E R D M O R U S

J A C. B I N D L E I O S U O,

E C U R A T O R I B U S

V E C T I G A L I U M E X S I G N A T I S C H A R T I S
P R O V E N I E N T I U M.

NOVI equidem, mi amice, quæ tua sit elegantia; neque mereri aliquid, nisi quod sit idem aut rarissimum, aut in suo genere exquisitum, ut in Museolum illud tuum recipiatur. Libuit tamen quendam tibi versficulorum librum commendare, qui hunc sibi honorem affectat: quem si obtinuerit, satis profecto erit in posterum, & ad laudem, & ad æstimationem, TUUM OLIM FUISSE. Neque verò laudis est aded studiosus, & a lucro planè aversus. Majus quiddam expetit. Ne tamen speres literarum aliquid reconditarum, quod tibi tanto usque studio tenditur, hinc te posse eruere; quippe puerorum lusus sunt. Legenti autem, siquando vacet, nescio quid videtur ingenuæ cujusdam oblectationis polliceri. Neque enim non placebit in eas Musarum sylvas, unde hæc provenerint, animo redire; & si quid fortè venustius occurrat, quæ ipse olim ibi loci luseris, meminisse: Sive ut Sabinæ quondam mulieres, patres inter virosque discursantes, lachrymisque, precibusque, et fæmineo ululatu certamen diremerint—Sive ut fortuna Romæ ex unius superstitis Horatii dextrâ pependerit—

*Sive ut sororem, occiso sponso dolentem, triumphans frater necaverit—Et alia hujuscemodi argumenta; quæ tum, ut pueris, eodem scilicet jubente Rege, tractare moris erat. Memineris quo gaudio exultabas, cultiora quoties, qualia sæpius recitabas, carmina * Crusius ille noster, non voce quidem, sed nutu illo, diligentius semper cuique observato, comprobaret.*

ΚΥΑΝΕΣΤΙΝ ΕΠ' ΟΦΡΥΣΙ ΝΕΥΣΕ ΚΡΟΝΙΩΝ. HOM.

Sed quod pluris est quàm omnia, imprimis velim memineris ut ibi primò suavis illa a pueris amicitia inceperit; quæ cum ætate simul accrevit, novasque indies jucunditates attulit, & maximo mihi nunc est & decori & voluptati. Immo verò etiam id fore quodammodo sperare videor, ut nomina nostra, his chartulis inscripta, unà posteris tradantur: quæ, sic conjuncta, excipiant forsàn aliquando, qui & altero in seculo nascentur, Carthusiani. Vale.

* Everhard Lewis Crusius in numerum alumnorum apud Scholam Carthusianam ascriptus nomine Reginæ, tam dudum mortuæ, xi. Cal. Oct. M.DCC.XIV. & in eadem Præceptor constitutus viii. Cal. Jul. M.DCC.XLVIII. quo munere maximâ cum sui laude, & eorum, quos docebat, commodo viginti ultra annosungebatur.

Cal. Aug.
M DCC XCI.

LUSUS

LUSUS POETICI.

I N D E X.

	Page
CUPIDO languescit, si facilis occasio est.	1
Decipit exemplar vitiis imitabile—	4
Pro magno peccato paulum supplicii satis est patri.	4
Qui fit Mæcenas? —	5
— Prætexit nomine culpam. —	7
Αἰσχυρεο σαυτον. —	9
Divitiæ ut crescant, ut opes. —	11
Ενθ' ητοι Μινωα ιδον, Διος αγλαον υιον, Χρυσεον σκηπτρον εχοντα, θεμιστευοντα νεκυεσσιν Ημενον. —	13
Danae cum infantulo mari jactata. —	20
— Fuimus Troes, fuit Ilium et ingens Gloria Teucrorum. —	22
Ακρατες, απροσομιλον Γηρας, αφιλον : ινα προπαντα Κακα κακων ξυνοικει. —	28

Velle

Velle suum cuique est, neque voto vivitur uno.	33
Pulchrumque mori succurrit in armis.	36
Ἀστρων ἀν' ἐλθοιμ' ἥλιε πρὸς ἀντολάς, Καὶ γῆς ἐνερθεν.	40
—— Nobilitas sola est atque unica virtus.	42
A laudato viro laudari.	44
Linquenda tellus, et domus, et placens Uxor.	46
—— Curæ non ipsâ in morte relinquunt.	49
Τὴς μικρῆς ἀναγεί, τὴς μεγάλῃς καταγεί.	52
—— Νομοὶ προκαταί Υψιποδὲς γ' οὐρανίαν δι' αἰθερά Τεκνωθέντες: ὦν Ὀλυμπίος Πατὴρ μόνος.	65
—— Non omnia possumus omnes.	69
Deliberatâ morte ferocior.	73
—— Mutis quoque piscibus Donatura cycni, si libeat, sonum.	79
Nostrique ductum seditionibus Bellum refedit.	82
Σὺ τοὶ μεγαλανορίαν ὑπερανόρα κοιμίζεις.	84

———— Operosa parvus			
Carmina fingo.	—		93
Nisi utile est, quod facias, stulta est gloria.			94
Hic dies verè mihi festus omnes			
Eximet curas.	—	—	97
Par pari referto.	—	—	99
Ουτε κακῆς εὐ δρων εὐ παλιν ἀντιλαβοῖς.			102
Quin sine rivali teque et tua solus amares.			105
Nec lusisse pudet, sed non incidere ludum.			107
Vos valetet et plaudite.	—	—	109
Oratio in Suttoni laudem.	—	—	117
Oratio in Suttoni laudem.	—	—	131

L U S U S P O E T I C I .

CUPIDO LANGUESCIT, SI FACILIS OCCASIO EST.

U N D E venit rebus reverentia tanta remotis ?

Unde etiam nugis tantus habetur honor ?

Patriciis æquè, plebeiis quæritur æquè

Quod rarum est : sordet quicquid ubique nitet.

Nomina quis nescit Scribleri illustria docti ?

Quem cecinit lepidis Musa jocosa modis.

Natum completis peperit jam mensibus uxor ;

Conjugii pignus dulce tulitque viro.

Salve læta dies ! læti salvete parentes !

Salve, o ! auspiciis parvule nate bonis.

Muscarum examen mussant cunabula circum ;

Rauca canit bubo carmina, grata patri.

A

Ah !

Ah! tantâ, exclamat commotus, origine natum

Ne, ceu plebeium, garrula gestet anus.

Pro cunis ergo primis, heus! Pythias, hoc sit;

Antiqua hinc citiùs discat amare puer:

Tollitque extemplo, ducibus qui fortibus olim

Gestus erat, clypeum; jam sibi grande decus.

Non sic ærugo, putrem quæ rodit OTHONEM;

Æsve ANNÆ impressum nomen & ora gerens;

Non Patera, implebat quam quondam Belus, & orti

Belo; vix patri sic placet ipse puer.

Doctos jamque jubet socios, magnumque vocari

Concilium, pandat rem quibus ipse gravem.

Nec mora, congressis grandi voce incipit, io!

Festam, io! mecum concelebrate diem.

Nascitur, en! nostræ qui quondam gloria genti

Excelsum condet nube nigrante caput.

Exquirant alii quid prosit, quid sit honestum:

Quæ procul, huic placeant; quæ latuere, petat.

Hæc inter puer affertur; spectatin', amici?

Et manibus cunas suscipit ipse novas.

Nôstis,

Nôstis, ait, clypeum, cui impressit cana vetustas

Plusquàm Phidiacâ signa notata manu.

Pallam &, dum loquitur, paulatim dimovet: cheu!

Defecit subito mens, abiitque color.

Tam charâ clypeum modò jam rubigine tectum

Limârat nutrix, heu! operosa nimis.

De manibus pariter clypeusque elapsus, & infans;

Ipse volutus humi; multus ubique pavor.

Ah! clypeum ingeminans iterumque iterumque vocavit;

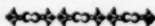
Ah! clypeum retro concava tecta sonant.

Fit pelvis, quod erat clypeus; fœdumque valebat

Quod tanti, inducto vile nitore jacet.

DECIPIT EXEMPLAR VITIIS IMITABILE. —

QUIS non miratur Cosfum, cùm magna loquentis
 Curia facundo pendet ab ore filens ?
 Sed rapit in vetitum, facilem nimis, alea Cosfum ;
 Prodegitque, pater quas cumulârat, opes.
 Exemplum Cosfi ducens imitabile Phaulus
 Rem patriam effusâ prodigit ipse manu.
 Æmulus acquirit num Cosfi sic sibi famam ?
 Re sit perditâ inops ; non ita Cosfus erit.

PRO MAGNO PECCATO / PAULUM SUPPLICII SATIS EST
 PATRI.

MAGISTER DISCIPULO.

QUÆ pater ignoscat, sunt ulciscenda magistro :
 Filius at tu sis, mi' lubet esse patri.

QUI

QUI FIT MÆCÆNAS?

SUCCUBUIT tandem Corydon, contemtor.

amorum;

Supposuitque gravi colla superba jugo.

Cœlibis impatiens vitæ, nunc anxius optat

Gaudia, quæ præbet dulcia castus Hymen.

Venit jamque dies: lectus genialis in aulâ est;

Cynthia nec thalami jura petita negat.

Arridet paulùm vultu fortuna sereno;

Et circumvolitat limina blandus amor.

Quis nunc per totum Corydone beatior orbem?

Sponsam cuive parem fata dedere viro?

Hæc Corydon: sed se falsâ spe pascit amantem;

Nec novit quæ lux mox oritura ferat.

Nam vix occiderat brevis una atque altera mensis,

Rixantùm cum fit creber utrinque sonus.

A 3

Noctes

Noctes atque dies audit vicina lites ;

Noctes atque dies sæva procella furit.

Jam redit ad sese, Divosque incusat iniquos.

Ah ! quæ præteriit, si revocanda dies !

Servitium tam triste pati quæ tanta libido ?

Cur mihi non placuit libera vita priùs ?

Per juga, per dumos, nullo cohibente, vagabar ;

Quò fors, quò, levior forte, animusve tulit.

At nunc longè alius mihi rerum vertitur ordo ;

Luctantem et frustra copula dura tenet.

Ah ! me decepit præstanti Cynthia formâ,

Et tenero vultu, purpureisque genis.

Ah ! me decepit roseis blandita labellis,

Dum linguâ dulces edidit illa sonos.

Discite, inexperti juvenes, neque credite formæ ;

Nam vento est levior scemina nupta vago.

Odit, amat ; ridet, lacrymatur : Protea nunquam

Tam citò crediderim sic variâsse vices.

Denique multa unus conjux quæ sunt mala novit

Conjugis ; horrescunt, qui doluere, focos.

—PRÆTEXIT NOMINE CULPAM.

QUI malè profusus rapit, undique & undique fundit,
Munificâ fertur multa dedisse manu.

Frustra importunum ventrem qui fraudat avarus,
Providus in brumæ tempora dura cavet.

Qui patriæ vertit validas in viscera vires,
Magnanimum incendit Gloria clara ducem.

Non timor imbellem cohibet, campique fugacem;
Prudentem retro mens bene cauta trahit.

Falstatio non magna loqui præstantior alter,
Seu jactare minas, sive movere jocum.

Sed tuba rauca sonat: soliti rediere pavores;
Et latè tremulo corpore terra tremit.

Scotus jamque instat demens: prosternitur ipso
Aspectu herois tanta minantis Eques.

Corpus ubi Henricus porrectum vidit arenâ,
Rite tamen fiant funera, tristis ait.

Me vivo! cohibete manus, sint funera cæsis:

Sint mihi, dum spiro, pocula; sint epulæ.

Vidisti, fateor, simulatâ ubi morte jacebam

Stratus, nulla tamen vulnera passus, humi.

Nec verò simulâsse pudet, sit fraus ea laudi;

Vivere si verè mors simulata dedit.

Indutus mortis speciem, si fugeris ipsam,

Sit dolus, an virtus? num quis in hoste rogat?

Huic vires Pallas, meliorem dat mihi mentem.

Militis ars semper prima cavere fuit.

Pars animi melior prudentia, dum tonat armis

Campus, Ulyssæum textit ab ense caput.

Vulnera fœda ferant alii; me judice, solus

Integer, integræ cui nota nulla cuti, est.

— ALEXNEO SATTON.

BARDYNUS ET TACHYNUS CONDISCIPULI.

NOCTE vigil mediâ, & prope deficiente lucernâ,

Tristior infectum Bardynus urget opus.

Sed Tachynus prope fidus adest; &, quid dolet? inquit.

Nubila sollicitâ cur nigra fronte geris?

B. Hei mihi! tarda fluunt invitâ carmina Musâ;

Et subit horrendum craftina virga minans.

Nil juvat iste Gradus, dum frustra scandere conor,

Culmina Parnassi quo petit alta puer.

Culpantur frustra calami, roduntur & ungues,

Et caput incomtum scalpitur; ecce! nihil.

Quid faciam, Orbilius cum debita poscat? acerbus

Orbilius vindex? hei mihi! quid faciam?

Ploranti

Ploranti Tachynus ; ne, dulcis amice, graveris ;

En ! ego condiderim quod modò, fitque tuum.

B. Ut tibi novi equidem solet aspirare vocanti

Musa favens, precibus furdior usque meis.

Quæ fit amicitiae novi vis mira, benignum

Sæpius expertus te, mihi chare puer.

Mene autem ornabo plumis aliunde petitis ?

Et laudes, alii quas meruere, feram ?

T. Quis verò norit ?

B. Mihi cùm conscire necesse est,

Deterior videar conscius ipse mihi.

Quicquid hic, ille, putet ; semper tamen ut bene de me

Ipse putem, merear ; quicquid hic, ille, putet.

T. Quin age, dum loquimur, simul en ! quod quæ-
rimus, hîc est.

Illæsâ hoc liceat cras recitare fide.

DIVITIÆ UT CRESCANT, UT OPES. —

AD DISCIPULUM INDIAM PROPECTURUM, CUM M. TULLII
LIBRIS DE OFFICIIS.

ARTIUM docilis puer bonarum,
Moribus quoque qui places modestis,
Cum petis, procul hinc iturus, oram,
Quà Ganges rapidas profundit undas ;
Quà Solis propiore sicca curru
Et tellus calet ; usque sis beatus,
Te quò per mare, longa per viarum
Quò fors cunque ferat, levesque venti.
Et fatis revehas domum inde mercis
Exteræ, & lapidum, & micantis auri,

Et

Et quicquid peregrè misella plebes
Perditè cupit; at manum memento
Immunem super omnia ut reportes;
Nec laudem pretio minore vendas.
Quod tecum hinc tuleris bonum, piumque,
Et, gazis Arabum Indiæque gemmis
Continet melius quod hic libellus,
O! cave monitus, cave id relinquas.

ΕΝΘ' ΗΤΟΙ ΜΙΝΩΑ ΙΔΟΝ, ΔΙΟΣ ΑΓΛΑΑΝ ΥΙΟΝ,
ΧΡΥΣΕΟΝ ΣΚΗΠΤΡΟΝ ΕΧΟΝΤΑ, ΘΕΜΙΣΤΕΤΟΝΤΑ ΝΕΚΥΣΣΙΝ,
ΗΜΕΝΟΝ.

EX GORGIA PLATONIS.

PROCUL hinc, priore sæculo,
Regnante Saturno, sacram
Diis placuit immortalibus
Jubere legem, quæ manet
Huc usque; qui spatium sibi
Datum peregerint piè
Castèque vivendo, statim
Post mortem eos ad insulas,
Procul beatæ quæ jacent,
Transire; ibique, gaudiis
Certis potitos, propriâ
Felicitate perfrui:
Morti nec ipsi, mobilis
Nec fortis ultra arbitrio,

Nec,

Nec, qui misellos indies
Vexare mortales solent,
Obnoxios doloribus.
At impios in Tartara
Mitti, daturos ibi graves
Pœnas, scelestis debitas.
Perque omne Saturni patris
Regnum, diuque, Maximo
Jove rege summo, traditum est
Vivos fuisse iudices,
E gentibus mortalium :
Qui quærerent ipso die,
Quo quisque morti occumberet,
Quid aut bene in vitâ, aut secus
Egisset. Hinc sed contigit
Sententias, quas dixerint,
Sæpe esse justitiæ minùs
Et æquitati congruas.
Adeunt Jovem ergo supplices
Pluto ipse, regna Tartari

Invisa

Invisa cui fucceſſerant,
Et, in beatis Manium
Qui res gerebant inſulis;
Queruntur & pariſter, ſibi
Sæpe immerentes deſuper
Utrinque tradi. Queſtibus
Attentus aurem Jupiter
Advertit; & ſic, quâ regit
Voce unus omnia, qui colunt
Terras, Deosque, & Inferos,
‘ Judicia veſtras ut diu
‘ Iniqua res turbaverint
‘ Priùs ipſe, quàm vos, noveram.
‘ Nunc quiſque enim mortalium
‘ In jus vocatur, dum locum
‘ Superſtes in terris tenet;
‘ Mentemque penitus abditam,
‘ Velis ut obtentis, ſuper
‘ Injeſta membra contegunt.
‘ Exinde fit, quod par fuit,

‘ Peccata

- ‘ Peccata secreta, & scelus,
- ‘ Quod foedius sub intimis
- ‘ Præcordiis computruit,
- ‘ Celare multos; gratiâ
- ‘ Seu formæ honestæ; nominis
- ‘ Seu fortè aviti gloriâ;
- ‘ Opibusve, nubila divitum
- ‘ Quæ densa culpis ingerunt:
- ‘ Sic, corde qui sunt pessimi,
- ‘ Vultu videntur optimi.
- ‘ Huc convenit tum, spe lucri
- ‘ Allecta, turba testium
- ‘ Qui multa de reis ferant,
- ‘ Judicibus inscientibus,
- ‘ Laudanda; semper & bonis
- ‘ Vixisse dicant moribus.
- ‘ His sæpe capti fraudibus
- ‘ Falluntur, ex viventibus
- ‘ Qui sunt & ipsi, judices.
- ‘ Abhinc stat ergo, quo minùs

‘ Erretur

- ‘ Erretur in sententiis,
- ‘ Dum pascit intus spiritus
- ‘ Vitalis artus, ultimum
- ‘ In jus venire neminem.
- ‘ At atra mors cum demserit
- ‘ Quod exterum præfulgeat ;
- ‘ Totumque flamma in pulverem,
- ‘ Nervosque, carnemque, & cutem,
- ‘ Combusta et ossa verterit ;
- ‘ Tum, quæstioni quo magis
- ‘ Sit intuentis obvius,
- ‘ Se quisque nudatum dabit.
- ‘ Judex & ipse vinctus
- ‘ Ægri expeditus corporis,
- ‘ Ad mortuos quæ pertinent
- ‘ Novere quippe mortui,
- ‘ Ipsam illius, qui stet reus,
- ‘ Animam videbit omnibus
- ‘ Exutam operclis, queis modò
- ‘ Vivens latebat abditus.

B

‘ Hoc

‘ Hoc grande munus filii
‘ Præstent in æternum volo,’
Nutu hîc tremendo contremit
Concussa Cœlitum domus,
‘ Quos Asia protulit, duo,
‘ Rhadamanthus, & Minos gravis :
‘ Queis addet alma tertium
‘ Europa mater Æacum.
‘ Europa quas dimiserit,
‘ De gente nimirum suâ,
‘ Scrutetur umbras Æacus.
‘ Rhadamanthuos sit, alterâ
‘ Ex parte quotquot venerint,
‘ Pensare vitas ; et suam,
‘ Ratione vitæ redditâ,
‘ Dare cuique sedem apud Inferos.
‘ Minoi summam principi
‘ Auctoritatem tradidi ;
‘ Sceptrumque gestans aureum,
‘ Difficile siquid fratribus

‘ Occurrat,

- Occurrat, ipse judicet.
His, quo suprema præfides
Judicia rite exerceant,
Erit tribunal in loco,
Via unde partes in duas
Se findit: altera horridas,
Quæ læva, fert ad Tartari
Fauces; fed alterâ patet,
Quæ dextra, iter merentibus
Lætas piorum ad infulas.'

DANAE CUM INFANTULO MARI JACTATA.

SIMONIDIS, APUD DIONYSIUM HAL.

CYMB A. dum raucis agitata ventis
Fluctibus fertur; Danaen pavores
Occupant diri, pueroque circum
Brachia fundit.

Quot premunt eheu! mala! quot dolores!
Te tamen cunis fovet inquietis
Nescium fraudis sopor, & jacentis
Pectora mulcet.

Te fovet somnus medio in tumultu,
Luna dum raram per opaca fundit
Invidens lucem, dominatur horror
Et tenebrarum.

Unda

Unda nil curas super ut capillos
Volvitur siccos refonans ; neque eurus
Ut minax stridet, ter amande, molli
Tutus amictu.

Cæteris si quod grave te moveret,
Mi puer, nostris tenuem querelis
Tu dares aurem ; neque verba vento
Sparfa perirent.

Dormias verò, placidam quietem
Dormias opto, vigil ipsa curis :
Dormiat pontus, pariter dolorum
Dormiat æstus.

His, Tonans, tandem eripias procellis
Tu tuos ; &, spes neque vana fallat,
Crescat ulturus puer hic paterno
Numine matrem.

FUIMUS TROES, FUIT ILIUM ET INGENS
GLORIA TEUCRORUM.

ALBÆ EXCIDIUM.

FŒDERIS infracti Metius jam sanguine pœnas
Dux Albæ dederat; muros Romanus adibat
Milesque Albanos, per sæcula longa potentem
Urbem everfurus; sic Rex mandaverat atrox.

Portasque haud clausas latè vastare parati
Jam subiere viri: necdum fuit ille tumultus,
Et pavor, ut solitum, cùm stratis ariete muris,
Portisque effractis, arcem vi possidet hostis:
Ferroque, strepituque virûm, & resonantibus armis
Omnia miscentur; furor undique, & undique clades.
Tristia per plateas sed ubique silentia; linguæ

Voce

Voce carent; pressô vix ore spiritus exit;
Dum tenet attonitos metus, & vis magna doloris.

Sic solet aura prius sopiri; sylva patentes
Inconcussa tacet frondes; pontoque recumbit
Alta quies, nautis diræ prænuncia cladis.
Seu qua proripitur Tagus in mare turbidus auro,
Per loca portentis crebrisque trementia monstis,
Ante Deus quàm se collectâ fuscitat irâ,
Impendentem præsentit Natura ruinam,
Expectatque filens: torpescit languidus aer
Stagni more putris; requie maria alta premuntur
Ignavâ; sudo procedit & æthere Phœbus:
Jam modò cunctante exitio, horrendum intervallum!

Haud minus ingenti torpent formidine cives.
Secum quidve ferant incerti, quidve relinquant;
Nunc in liminibus stant mœsti, & postibus hærent
Consilii mentisque inopes; tacitisque vicissim
Luminibus rogitant, quæ non datur ulla, salutem;

Atria nunc, quâ primo almam quisque hauserat auram
Perlustrant, dulcesque domos ; quibus ultimus esset
Ille dies ; passim studioque vagantur inani.

Jamque exaudiri strepitus, clamorque jubentûm
Exire, horrendûm cunctantibus occupat aures,
Castigatque moras : laxis jam sævit habenis,
Perque urbem penitus totam bacchatur Erynnis.
Undique tecta ruunt : Phrygiis cadit ampla columnis
Porticus incumbens ; vasto simul aggere turres
Frustra munitæ ; vix culmina sacra Deorum
Tutatur Pietas : faxis fragor intonat ingens
Convulsis ; pulvisque volans, mixtæque favillæ,
Ignibus & crebris fumus niger omnia densis
Involvunt tenebris ; nisi quando incendia rubris
Perrumpunt nubem flammis ; ceu fulgura noctu
Dira micant, ubi sævit hyems, stridetque procella.

Moestos interea magis & magis improbus urget
Hostis ubique viros : passim puerique, senesque,

Crinibus

Crinibus & passis matres, matrumque prementes
Infantes mammas vagitibus aera complent
Flebilibus, mixtoque fremunt plateæ ululatu.
Elatis tandem, raptim, sine lege modoque,
Quæ sibi quisque potest, portis effunditur agmen ;
Non pede, non animo celeres : urbemque cadentem,
Ardentesque domos, fumoque annisque nigrantes
Majorum effigies, obseffaque templa catervis
Magna Deûm infestis, ruituraque mœnia, tardè
Cunctantes, linquunt, oculos & sæpe retorquent.

Dirum inter strepitum, flammæque, gravesque ruinas
Fulvius, albuerant cui tempora grandia canis,
Plurima qui bello florentibus egerat annis,
Consiliisque senex ipsam servaverat Albam,
Ni visum Superis reginam extollere Romam,
Notas ante fores, primoque in limine tristis
Stat ; neque vult ullis precibusve minisve revelli.
' Ah ! domus, ah ! Phrygiâ ducti de gente Penates,
' Dardaniique Lares,' turbatis vocibus infit,

' Vos

- ‘ Vos namque aspexi, primo cum lumine Phoebus
‘ Nascenti affulsit ; placidus tutamine vestro
‘ Et puer, & juvenis vixi ; tutamine vestro
‘ Huc tandem usque senex produxi leniter ævum.
‘ Vobiscum moriar : non ferrum, ignesve furentes,
‘ Hostica non facies vestris turbabit ab aris ;
‘ Vobiscum moriar, fatoque peribimus uno.
‘ Huc formâ, memini, roseâque ætate pudicam,
‘ Virtutis magnâ & locupletem dote, Camillam
‘ In thalamos mihi duxit Hymen ; hîc dulcia vidi
‘ Pignora conjugii, ceu plantas, crescere natos ;
‘ Grandæ senectutis columen, decus ante juventæ.
‘ Ædibus his verò lapsis, quæ jam nova sedes,
‘ Quæ regio excipiet profugos ? quò denique corpus
‘ Confectum pariter curisque annisque recondam ?
‘ Ah ! Tulle inclemens, rebusque insane secundis,
‘ Usque adeòne furis victos crudelis in hostes ?
‘ Nec, jam pacatâ Bellonâ, & Marte quieto,
‘ Deponis rabiem ? Vindicta quid exigit ultra ?
‘ Non satîs exhaustum est pœnarum ? Nonne cruoris
‘ Explevisti

- ‘ Explevisti animum, cruciato, & morte peremto
- ‘ Tam fœdâ, Metio ? quid muri lædere Romam
- ‘ Albani poterant ? ah ! sic cecidere labores
- ‘ Æneæ patris ; spesque huc evasit Juli ?
- ‘ Majorumque Phrygum ? tantâque ab origine gentis ;
- ‘ Te verò, volvens rerum monumenta putabam
- ‘ Stultus in æternum condi ; cui Jupiter & Dii
- ‘ Imperium adjicerent, opibusque virisque potenti.
- ‘ Tristia fata obstant ; propiùsque incendia volvunt
- ‘ Sæva æstus : ardet ignes, ardet Quirites,
- ‘ Conjicite huc iras, miserum hoc absumite corpus.
- ‘ Patria chara simul, simul ipse perustus obibo.’

Dixerat, & sese flammis jam jamque daturum
Corripiunt famuli trepidantes, multa querentem,
Multa reluctantem, atque optatâ morte furentem.
Lumina sæpe tamen retro fert uda, caducis
Mœnibus illacrymans ; nec jam sua tecta, nec arcis
Culmina discernit supremæ : eadem omnia clades
Miscuerat ; jacet urbs, informis vastaue moles.

ΑΚΡΑΤΕΣ, ΑΠΡΟΣΟΜΙΑΟΝ

ΓΗΡΑΣ, ΑΦΙΑΟΝ; ΊΝΑ ΠΡΟΨΑΝΤΑ

ΚΑΚΑ ΚΑΚΟΝ ΕΥΝΟΙΚΕΙ.

TEMPUS erat, quo jam properat sol claudere
gyro

Interiore diem; nox propiorque premit.

Occiduo & jam nunc radio protraxerat umbras;

Tecta vigil pecudes in sua pastor agit.

Jam lare sub parvo durâ est cum prole Palæmon;

Extruit & lignis sedula Mopsa focum.

Ante fores cùm stat, curis confectus & ævo,

Battus, & hos querulo fundit ab ore sonos.

‘ Pauperis o! miserere senis, non digna ferentis,

‘ Ad tua quem tremuli tecta tulere pedes;

‘ Cui citò vita fugit, paucis complenda diebus:

‘ Des modicum, & referat præmia digna Deus.

‘ Hæ

- ‘ Hæ laceræ ostendunt en ! vestes, quæ sit egestas ;
 - ‘ Quàm sit longa ætas, tempora cana docent :
- ‘ Multaque ruga genis, animi quam triverit angor,
 - ‘ Undanti lachrymâ, quâ via facta, madens.
- ‘ Haud procul hinc nitidis furgit domus alta columnis ;
 - ‘ Allexitque vagum, splendida fronte, pedem.
- ‘ Pleno illic fruges diffudit copia cornu ;
 - ‘ Gloriaque auratas confidet ante fores.
- ‘ Sors inopum dura est, tristis quos fregerit ætas ;
 - ‘ Et rarò attingunt ardua tecta preces.
- ‘ Hic dum pauca rogo, manibus de limine trudit
 - ‘ Janitor ; increpitans addit & ore minas.
- “ Hinc aliò ablatum baculo tremulo gere corpus ;
 - “ Has neque perturbet rauca querela domos.”
- ‘ Inde ergo ejectum domus hæc, precor, hospita tandem
 - ‘ Excipiat : sævit ventus, & horret hyems.
- ‘ Ad tumulum, neque longa via est, mihi tenditur ; ægrum
 - ‘ Namque senecta simul, fors simul atra premunt.
- ‘ O ! tibi si libeat casus cognoscere nostros ;
 - ‘ Tangat & alterius si tua corda dolor.

‘ Nec

- ‘ Nec largum poteris lachrymarum sistere flumen ;
‘ Quam rogo, nec modicam ferre negabis opem.
‘ Nos urget Deus ipse malis ; homines ne queramur ?
‘ Hinc, & acerba mihi ; huc, quæ tibi læta, refer.
‘ At rerum semper non unus vertitur ordo ;
‘ Quæ mihi fors hodie, cras tibi forsân erit.
‘ Sique Patri visum est, qui temperat omnia solus,
‘ Fiet, ut ipse meas experire vices.
‘ Curarum vacuus quondam arva paterna colebam ;
‘ Frugum & fundebat sat mihi læta seges.
‘ Nec deerant armenta boum ; simul herbida passim
‘ Canebant multo vellere prata gregum.
‘ Sol lætum pariter veniensque cadensque videbat ;
‘ Nec magis in sylvis dulce canebat avis.
‘ Heu ! quantùm subitò mutantur tempora ! quantùm
‘ Oppressus tantis mutor & ipse malis !
‘ Sedibus his notis crudelis abire coegit,
‘ Possessorque meos nunc colit alter agros.
‘ Damna Deo placuit capiti accumulare ; peredit
‘ Rubigo segetes, interiitque pecus.

‘ Delia,

- ‘ Delia, quantus eheu ! surgit de nomine luctus !
‘ Quæ matri & misero spes fuit una patri,
‘ Nunc procul & patris, matrisque amplexibus errat :
‘ Id neque sustinuit dicere triste, vale.
‘ Vicinus quid non miseræ promisit Enipeus ?
‘ Capta est, ah ! nimium credula, nata dolis.
‘ Nec spoliâsse pudet ; spoliatam dote neque illâ,
‘ Quæ super una fuit, deferuisse piget.
‘ Nunc quòcunque rapit tempestas, perdita fertur ;
‘ Corpus & infami labe pudoris alit.
‘ Amissam queritur natam super omnia mater ;
‘ Labitur & sensim corda sub ægra dolor.
‘ Dum superas tandem consumpta recessit in auras ;
‘ Morsque animo requiem, sæpe vocata, tulit.
‘ Me novus at vivum dolor hinc & acerbior angit :
‘ Per tu siquid ames o ! miserere mei.’
Crebro hîc singultu rumpuntur verba loquentis ;
Vox simul indomito pressa dolore filet.
At tum nec tenero vehementem pectore luctum
Continet afflicti Mopsa miserta viri.

Et

Et pueri circa matrem, mœstæque puellæ

Purpureas lachrymis immaduere genas.

Ipse pater miserans dictis affatur amicis ;

Crebrius ex oculis dum pia gutta cadit.

‘ Quæ potero, ut miseris ultro solatîa præsto,

‘ Sic beet omnipotens meque meosque Deus.

‘ Quin ades, & nostris succede penatibus hospes ;

Porrectâque manu collocat ante focum.

Collucet flammâ vultus rutilante sedentis ;

Contracta & longo frigore membra tepent.

Pectoribusque oritur gaudî lux alma ; voluptas

Jam defueta diu corda brevisque fubit.

VELLE SUUM CUIQUE EST, NEQUE VOTO VIVITUR UNO.

FORMA virum varia est; eadem neque mens agit
omnes.

Hunc labor ipse juvat; gaudet at ille vacans.

Dulcior est Marco lectus genialis in aula:

Nil melius vitâ cœlibe Crispus ait.

Ipse Pater Superum cornutam deperit Io:

Quid, si ergo vaccæ basia pangat anus?

Quærit ubique pater, rapiens ubicunque petitem

Quod queat; intactas parcos & auget opes.

Hæredi congesta magis disperdere cordi est,

Congessisse ipsi quàm fuit ante patri.

Indulget genio, dapibus longa atria fumant;

Et, servata diu, cæcuba prompta fluunt.

Hic mare per magnum currit mercator ad Indos:

Nil cupiens patrios vomere findit agros.

C

Multos

Multos castra juvant, clangor resonansque tubarum,
Et pugnâ magnâ Gloria voce ciens.
Stratus membra jacet viridi ille sub arbore, somnos
Cui dulces avium cantus & aura fovent.
Qui, latè dominans, subiectum negligit orbem,
Aeriam huic muscam gloria magnâ sequi est.
Luserat ambitio, Iuli, si sic tua ; votis
Et spolia hæc fuerant si satîs ampla tuis ;
Gallica nec toties sudâsset sanguine tellus ;
Nec tot plorâsset funera Roma patrum.
Non, Libertatis fugientis in ultima vindex,
Pulchrâ Uticæ ornâsset mœnia morte Cato.
Vulnera tot passus neque tu loca Ditis adîsses
Turbida, sic Magni Manibus umbra placens.
Si te non odium, Tullî, immortale tyrannîs,
Funesti impulerat dirus amorque fori ;
Antonî neque vis, violâsset te neque, quem tu
Servâsti pollens, heu ! nimis, ore reum.
Affixum rostris populo nec hiantes fuisset,
Truncum, voce carens, & sine mente, caput.

Sit licèt exiguus Suttoni campus alumnis,

Et fines claudant mœnia celsa breves ;

His tamen inclusi studia in diversa feruntur ;

Et sua quemque trahunt gaudia, velle suum.

Curstat huc illuc improvidus alter & alter ;

Sive pilâ lubeat ludere, sive trocho.

Mandati immemores penſi ; quid crasve magister

Increpet ; aut vindex quid grave virga ferat.

At digitis meditans metitur & aure Philænus ;

Verbaque, quæ in numerum digerat, apta legit.

Felix, si iusto possit pede claudere versum ;

Quem Schola, quem forſan Rex ſimul ipſe probet.

Velle ſuum cuique eſt ; jure hoc ſibi vindicat æquo :

Velle ſuum, fateor ; ſed bene velle decet.

PULCHRUMQUE MORI SUCCURRIT IN ARMIS.

EX CARACTACO MASONI.

AUDIN'? tonanti quis pede concutit

Terras? tremiscunt ardua montium.

Mors ipsa! bellatrix superba!

Quàm celeri rapit arva passu.

Horrentque elato nutantes vertice cristæ.

Ipse loricam clypeumque vidi;

Ipse fulgorem rutilantis hastæ:

Ensis & vidi rapidâ rotantem

Fulmina dextrâ.

Latè acies crebris micat inter nubila flammis.

Me

Me me, Britanni, me duce, fortiùs

Audete, clamat terrificùm tonans ;

En ! calle quà fulgente currus

Æthereum per inane fervet.

Dux vobis ipsa ascendo, vobis dea : fræni

Nescia, se in cursum vis prona effudit equorum ;

Ærea quo strepitu rota circumvolvitur axem.

Commotum litui quis concutit æthera clangor ?

ANTISTROPHE A.

Jam febris æstus spernite languidos,

Longos dolores, & gelidos metus,

Qui desidentes, & morantem

Tardiùs excruciant senectam.

Hi famuli, semper prompti, mihi jussa capeffunt.

Hos & immitis pavitat tyrannus.

Hos pavet quisquis tulit indecoro

Turpiter collo juga ; pœna fontes

Quos gravis urget :

Ultricesque adigunt ad tristia Tartara Diræ.

Sed nunc, Britanni, cernere nunc licet

Quid ipsa possim ; nunc feror, igneos

Induta terrores, catervas

Per trepidas, mediasque cædes.

Ite animis læti ; signis victricibus ite,

Quò vos cunque vocem dea : fata necemque ferentes

Ite armis ; turmas prosternite, dejicite hostes,

Nox ubi Romulidum pallentes obruit umbras.

STROPHE B.

Quà volvit inter sulphura lividas

Cocytus undas irremeabilis,

Manesque per ripas querelis

Flebilibus loca mœsta complent.

Quà sævis miseros Furiæ cruciatibus urgent,

Pœnarum & sonitus latè cava faxes retorquent.

Millies bis sex priùs orbe lunæ

Se ferent pleno, & totidem interibunt,

Læta quàm visent iterum supernæ

Limina lucis.

Quos

Quos autem accendit patriæ, quos dulcis honestæ
Libertatis amor, alia & sua præmia funto.

ANTISTROPHE B.

Pulchro hora vobis, non timidis mori,

Suprema fulget lumine blandior :

Crescente vestrum laude funus

Gestit ovans decorare Virtus.

Ipſa ego, quæ gradior totum dominata per orbem,

Hic vires ſenſi dilapſas, & breve regnum.

Clauftra membrorum ſimul arcta rupit

Spiritus, vitâ potiore gaudet;

Et fui, latè volitans, capaces

Occupat artus.

Jamque iterum ſolitis Libertas pectora flammis

Suſcitât; objectatque novis nova corpora bellis.

ΑΕΤΡΩΝ ΑΝ ΕΛΘΟΙΜ' ΗΑΙΟΥ ΠΡΟΣ ΑΝΤΟΑΑΣ,
ΚΑΙ ΓΗΣ ΕΝΕΡΘΕΝ.

PRENDERE sublimem voluit Northumbricus
heros,

Gloria si scandat culmina summa poli.

Seu rapere ex alto, barathroque e gurgitis imo :

Et dextram madidis implicuisse comis.

Si sine consorti, raptâ potiatur ; & unus

Pluribus optatum si diadema gerat.

Est voluisse aliquid ; laus & tibi sit tua, Percei ;

Te melior quamvis dextera fudit humi.

Est voluisse aliquid : sed factô audere nepotum

Gloria sit major, quæ voluere patres.

Æthereos tractus, libratis pendulus alis,

Hic fecat ; ille audax æquoris ima petit.

Daius ingenii solers invenerat artes

Mille novas, animum spe stimulante lucrî.

Vitâ

Vitâ ille incolumi jactat ter quatuor horas
Se sub aquis vasti ducere posse maris.
Pignore deposito Clabus (idque enim ad ardua solum
Nunc ciet, haud, quæ olim, Gloria) posse negat.
Quâ Tamara & Plimus coeunt socialibus undis,
Atque unâ in pontum flumina mixta ferunt;
Cuncta parata: datur locus hora; in littore vulgus
Convenere; ratem, nec procul, unda vehit.
Jamque amens fragili Daius se credidit arcæ;
Inclusoque fores eripuerunt diem.
Pondere præcipiti, ah! nimum, jam tendit ad imum;
Congressisque iterum sternitur æquor aquis.
Spectantes inter quæ spes! quid ubique pavoris!
Ægrè, dum redeat, tempora longa trahunt.
Tempora longa, latens redeat dum Daius: at illum,
Haud unquam reducem, comprimit unda vorax.
Perdedit ambitio multos: te, fordide, tantas
In furias lucri cæcus adegit amor.

NOBILITAS SOLA EST ATQUE UNICA VIRTUS.

NOBILISSIMO

JOANNI COMITI DE WESTMORLAND,

CUM M. TULLII CICERONIS DIALOGIS DE ORATORE.

O! tu, fanguine qui creatus alto
Magnis nominibus vocatus audis,
Sed laudem ingenii referre mavis,
Moribus superas genusque clarum,
Illustris Juvenis; scholâ & magistro
Jam cessare procul, sodaliumque
Dulci colloquio, jocisque crebris;
Si quid Socraticis vel ex fodinis
Conditum erueris; vagusve lucos
Circa Pierios sacrosque fontes,
Ferre quæ pueri hîc solent sepulchro
Suttoni, puer ipse flore multo

Serta

Serta texueris ; vices per omnes,
Quas vitæ peragas, pio recurras
Huc frequens animo ; memorque nostrî
Ames Carthusianus usque dici.
Sic, dum per tibi debitos honores
Procedit tua fors, amorque dulcis
Accendit patriæ, simul cupido
Laudis, quâ generosa concitari
Solent pectora ; copiam Latini
Seu mavis Ciceronis æmulari ;
Seu, quem vir Macedo ebrius secundis
Jam rebus tamen expavere novit,
Spiritu lubet acriore, quotquot
Hostes sint Britonum, increpare, linguæ
Et Demosthenicæ vibrare fulmen ;
Avitæ tibi sit novas Coronæ,
Quas Virtus meret, implicare frondes.

A LAUDATO VIRO LAUDARI.

AD GRAVISSIMUM DOMINUM

A. PEPUSIUM;

QUI LIBRUM SPLENDIDISSIMUM,
CUM ELEGANTISSIMÂ EPISTOLÂ,
SCRIPTORI MISERAT.

TER lætus, Pepusi, & quater
Aurato, mihi quem tu dederis, libro;
Tam blandè calamo & tuo
Scriptâ, quam facio pluris, epistolâ,

Quid

Quid simplex referam puer ?

Vox facunda parum est dicere, quæ decet,

Optanti : at bene noveris

Quid gaudî capiam laudibus ex tuis,

Omnes quem toties viri

Ornatum meritis laudibus efferunt.

LINQUENDA TELLUS, ET DOMUS, ET PLACENS
UXOR.

ANNA ET LYCIDAS.

ANNA.

ANNAM ergo poteris tuam?
Et dulcem, Lycidas, linquere patriam?
Eheu! cor labat anxium;
Ah! te nunquam oculi respicient mei.

LYCIDAS.

Quid si Annâ procul hinc ferar,
Retro ut rejiciam Cantabriæ minas!
Vanos excutias metus,
Mox venti referent me tibi sospitem.

ANNA.

ANNA.

Cùm sævit mare naufragum,
Et tormenta sonos fulmineos cient;
Frustra harum salicum memor,
Et ripæ viridis, quod fugis, appetes.

LYCIDAS.

Nil mentem mare naufragum,
Nec tormenta gravi fulmine territant:
In bella impavidum rapit
Magnus cædis amor, dulcis & ultio.

ANNA.

Num sic cædis amor juvat?
Annâque est miserâ dulcior ultio?
Nil Annâ fore dulcius
Jurâsti, docilis fallere credulam.

LYCIDAS.

Jurato mihi sit fides;
Perjurus neque enim fallere te volo.
Quòd si Rex vocet increpans,
Indignantque suos Patria concitet!

ANNA.

ANNA.

Vade ergo ; vigil & mari,
Telisque eripiat te Deus igneis :
Nec, quo ipsa exanimor, metus
Te turbet, patriæ præsidium tuæ.

LYCIDAS.

O ! te delicias mei,
Te Rector Superum servet amabilem :
Unam te Lycidas amat ;
Immo absens Lycidas tecum aderit tuus.

— CURÆ NON IPSA IN MORTE RELINQUUNT.

ANNA LYCIDÆ

IN CASTRIS HISPANIÆ MERENTI.

ANTE tuum excruciet quàm tristis epistola pectus,

Vix scripta uxoris deficiente manu;

O! conjux, O! amator, heu! nihili ista valebunt

Non audituræ dulcia verba tuæ.

Cum primùm avelli te conjuge jussit ab ægrâ

Heu! nimium durâ Gloria voce crepans;

Discessu magis ægra tuo, languescere cæpi;

Et tua quâ dicar, vix brevis hora manet.

Deficiunt dudum vires; nec scribere possem

Vivus adhuc digitos ni stimularet amor.

Non mihi, quòd moriar, morituræ fit grave vulnus;

Quòd Lycidâ avellar, hoc grave vulnus erit.

D

Nec

Nec quid terroris tamen haud vitabilis affert

Hora ; neque ulla animo poena timenda pio est.

Præteritæ meminisse juvat data gaudia vitæ :

Ah ! cur tam celeri præteriere fugâ !

Sin vero innocui leges servavimus unâ,

Quas ipsi visum est instituisse Deo :

Ulteriùs cùm non liceat fervare, dolorem

Ipsa probat Pietas ; culpa nec ulla queri est.

Sed vates cecinere pii fore lætius ævum ;

Concordes animas quo meliora manent.

Mors ergo quoscunque ferat, lenire dolores

Sit licitum ; & votis blandiar ipsa meis.

Illius e cœlis cur non vestigia fervem,

Tot quicum in terris læti abiere dies ?

Gratum opus haud mittam ; licet ipsa invisâ, tuebor ;

Et tecum usque adero fida ministra tui.

Nil tam pulchrum aliud mens prospicit, omnia versans

Gaudia, quæ justis altera vita ferat.

Oh ! quàm gaudebo, quæcunque pericla minentur,

Per maria & terras te comes usque sequi.

Te

Te comes usque sequi volitante per æthera pennâ,

Quò ferre imbellem non valere pedes.

Incolumem belli in medio servare tumultu ;

Vultuque ex isto pellere tela procul ;

Ægrotanti oculis molles infundere somnos ;

Et curæ laqueis expediisse caput :

Munera venturi hæc animo, tam dulcia, sæcli

Præcepisse juvat ; mors posuitque minas.

Qui tibi sint verò sensus hæc scripta legenti

Cùm subit, exanimæ visque animusque cadunt.

Sed missa hæc faciam ; Lycidæ ne pectora lædam :

Tollere quem malim, sit graviorque dolor.

O ! Lycida, extremus membris cùm spiritus exit ;

O ! Lycida, tremulæ murmura vocis erunt.

Vive memor nostrî ; longùm & vale, O ! mihi conjux

Dulcis, in amplexus non rediture meos.

ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΑΝΑΤΕΙ, ΤΟΥ ΜΕΤΑΛΟΥ ΚΑΤΑΤΕΙ.

GOLIATHI MORS.

UNDIQUE militibus jam convenere coactis,
 Sæva Palæstini castra & posuere, Soconem
 Inter & Azecam; magnum mare qua lavat oras
 Damnorum: infesto contra stetit agmine Saulus
 Collibus adversis. Regem media inter et hostes
 Vallis, opaca umbris, & quercubus horrida densis.
 Horrendum! jam jamque dedit cava buccina signum.
 Jam concussa crepant coeuntibus arma; propinquam
 Et trepidi pugnam sperant utrinque: Gethanus
 Cum quidam immani Goliathus corpore prodit
 Ante alios; capiti elato micat ærea cassis;
 Ponderis immensi pectus tegit ærea latis

Lorica

Lorica apta humeris; ocreas simul ære rigentes
Induitur femora; hasta manu gravis ære refulget,
Vasta, jugo similis, telas cui jungere fuetum.
Ingentem clypei præeuns gerit armiger orbem.

Ipse altè graditur, digna atque indigna relatu
Vociferans: 'quid frustra acies in prælia duci
' Sic juvat instructas? unum me cernitis hostem.
' At vos, qui Saulum jactatis in arma secuti,
' Eligite e toto, jam quem libet, agmine; si quis
' Audeat e cunctis mecum contendere solus,
' Prodeat: et duri pretium certaminis esto
' Optatum imperium; dirimat victoria litem.'
Dixit acerba tuens, curtam fœda insuper addit
Opprobria in gentem. Visuque minisque paveſcunt
Ifacidæ attoniti; gelidusque per intima currit
Ossa tremor; neque quisquam audet se opponere contra.

Forte erat Ifacidas inter ſenioris Jeſſis,
Bethlei, & veteris genus alto a ſanguine Judæ

Ducti, Davides ; numerabat quos pater octo,
Natorum minimus : primæ puer ora juventæ
Flore rubens, dubiâ & sparsus lanugine malas.
Castrorum bellicque rudis, strepitûsque tubarum
Inscius ; at citharæ callens, vocisque canoræ,
Dulcia fundebat tacitis modulamina sylvis.
Pastor erat ; patriisque gregem pascebat in agris.

Venerat ille domo, dudum patre missus ab ipso,
Viferet ut fratres ; quos secum Saulus habebat
Tres belli socios : tristes sub pectore curas
Versat namque senex, valeantne ? inimicave campo,
Se procul, hasta gravi cui pectora ruperit ictu ?
Tradit dumque patris, quæ fert, mandata benigno
Fratribus alloquio ; vastis Goliathus in armis
Sese infert iterum, molemque ad fidera tollit.
Qualis, in excelsis Libani quæ vertice crevit,
Pinus, & ad ventos viridans caput ardua nutat.
Aut qualis cœlo delapsa columna, diurno

Quæ

Quæ curfu Hebræos præeuns ducebat euntes,
 Cœlestemque ignem & præsentia numina gestans;
 Nocte eadem a tergo fessos, somnoque solutos
 Versa tuebatur, lux alma salusque; tyranno
 At Phariûm infano, glomeratis atra tenebris,
 Noctem ipsam augebat, portentum triste malorum.
 Fert ita se ingenti Goliathus mole, juvamen
 Grande fuis; dirisque hostes terroribus implet.

Ifacidæ trepidare iterum, longeque recusat
 Quisque metu: at juveni subito mens concita motu est;
 Audiit indignans, neque voci iræque pepercit.

- ‘ Sic verò in magnum convicia dira Jehovaham
- ‘ Evomet ille ferox? nostrosque impune laceffet?
- ‘ Illa ubi nunc virtus, quâ quondam fretus in armis
- ‘ Nunniades tantum valuit? populosque feroces,
- ‘ Jurato & junctos Cananæos fœdere reges
- ‘ Perdomuit late victor? vastosque Anacæos
- ‘ Stravit humi? tandem promissaque regna potitus

- ‘ Tradidit indignis ? Ubi quâ *Debora* minaces
- ‘ Tot turmas equitum, ferroque in prælia currus
- ‘ Horrendum ! armatos imbellis *foemina* fudit ?
- ‘ Siferam & oppressit, sub inhospita tecta receptum,
- ‘ *Fœmina*. Quò vis illa abiit, quâ sæpe fugavit
- ‘ Tot conjuratos victor *Samsonus* in unum ?
- ‘ Quin lapsos revocate animos, segnesque timores
- ‘ Excute : at mentem tetigit mihi quis novus ardor ?
- ‘ Insolitum videor, sint omina læta, moveri.
- ‘ Ire lubet, quò bella vocant : quin ipse superbo
- ‘ Obvius ibo hosti, cujus vox impia frustra
- ‘ Degeneres animos & corda labantia turbat.’

Tum verò infensi fratres, & mentibus iras
Concipiunt, dictisque refert *Eliabus* acerbis.

- ‘ Quò tibi lingua ruit ? quòve ista superbia demens,
- ‘ Quâ furis ? irridens melioribus & malè gestis ?
- ‘ Hinc, puer, ad notos tibi pastus, quâ pecus errat
- ‘ Cura tui : sine bella viris, queis bella gerenda.’

At

At tantis motus Jonathanus pectora rebus,
Saulides, puerum in tentoria regia ductum
Ostendit patri; simul, is quæ effuderat audax,
Nunciat. Ille autem, curis ingentibus æger,
Multa super regno tristi sub corde volutans,
Hunc ubi conspexit tam parvum, tanta minantem,
Excipit asperius: ' Frustra quid inania jactas?
' Rebus in afflictis miserisque illudere gestis?
' Impius ille, minas qui fuderit ore nefando,
' Dilectasque Deo gentes, ipsumque Jehovam,
' Mole gigantea atque immani robore fretus,
' Temserit, ille olim tentare pericula doctus;
' Maturè assuetus bellis, & in arma paratus.
' Quid contra queat iste puer? puer ister choreis
' Aptior, & ludo? pastoribus atque puellis
' Convenit ut teneris. Aliis nunc artibus instans
' Tempus eget, poscunt alias hæc prælia vires.'

Ore verecundo juvenis tum talia pulcher

Atque

Atque animi fidens: ' O! rex, in regna vocavit
' Quem Deus Abramidum, ne spernere fas sit, eundem
' Qui colit ipse Deum: neque enim mihi vita periculi
' Transiit immunis; spatium breve sit licet ætas
' Hac progressa tenus, multos neque ducta per annos.
' Cespere dum viridi, secretâ in valle sedebam,
' Carminaque, ut solitum, juxta pascentibus agnis,
' Solamen curæ, gracili modulabar avenâ:
' Irruit e sylvis subito simul horridus ursus,
' Curvato simul ungue leo; morfuque voraci
' Corripiunt agnum procul a grege forte vagantem.
' Insequor infurgens pedibus; prædâque receptâ,
' Ipsos prædones, rabieque fameque furentes,
' Percutio victor, dextrâ congressus inermi.
' Nostrum ergo ille Deus, qui robora tanta ferarum
' Contudit, ille novas & in hæc nova proelia vires
' Sufficiet; dabit ille feramque ferire Gethanam.
' Mens mihi, ne dubites, jam nunc divina triumphos
' Præcipit, & certas ventura in sæcula laudes.'

Hic

Hic senior, longo dux atque exercitus usu,
Abnerus, spem mente fovens : ' Æterne Jehova,
' Abramidum cujus semper sub numine gens est,
' Non tamen omnino miseros delere parâsti,
' Cùm tales animos pueri, & tam certa tulisti
' Pectora ;' sic memorans fundebat brachia collo
Annoſa, effuſis lachrymis ſimul ora rigabat.
' Quæ verò tibi digna, puer, pro laudibus iſtis
' Præmia poſſe rear ſolvi ? pulcherrima primùm
' Ipſe Deus, moreſque tui ; tum cætera reddet
' Rex ultro, populuſque favens tam fortibus auſis.'

' Immo ego, ſi meritis quid muneris, aut quid honoris,'
Saulus ait, ' poſſit tantis æquale rependi ;
' Argenti atque auri teneam quodcunque repōſtum,
' Aut quid gazarum pretioſius, omne profundam.
' Seu magis id placeat ; præſtanti corpore natæ
' Sunt mihi, pulchra genas Micolæ, dilecta Meroba :
' Utram harum thalami fociam gener accipe regis.

' Jamque

‘ Jamque age, cùm tantis caput objectare periclis
‘ Stat tibi mens; armis humeros accingitor aptis.’
Dixit: & arma jubet ferri, quibus ipse solebat
Sæpe Palæstinum versas agitare catervas;
Quosve Getha, Azotusve viros, Acaronave bello,
Aut Gaza innumeros effunderet ardua portis;
Loricam, leveſque ocreas, galeamque comantem,
Ensemque, & crebris infectam cædibus hastam,
Quique tegat fido clypeum tutamine corpus.

Lætatus pariter donis, dictisque benignis,
Acriùs in pugnam fervet puer: arma tuendo
Et magis ardescens oculos per singula volvit;
Et nunc illa manu librans, nunc illaprehendit.
Vult seque accingi: longam torquere lacerto
Vult hastam, sumto præludere & ense. Volentem
Vires deficiunt: oppressos præpedit artus
Tegmen inassuetum; conantem et plura fatigat
Armorum haud habilis moles, & non sua tela.

E manibus

E manibus tandem projecit inutile ferrum
Indignatus humi: 'Non fas mihi talibus,' inquit
Fessus, at impavidus, neque enim fati ante probavi,
' Auxiliis uti; resque isthuc credere tantas.
' Est hîc, est animus cunctis præstantior armis,
' Pectus et indomitum, nulli penetrabile telo.

' Vade age,' tum Saulus, 'grandi & tibi sit tua
virtus

' Præsidio; & redeas gladioque illæsus & hastâ.'

Jamque arma exuto, de collo perula pendet,
Ad latus agresti ritu demissa; lapillos
Quâ quinque injectos, cæptis quos fortibus aptos
Legerat e rivo juxta saliente, recondit:
Pendula funda manu temere jactatur eunti.
Sic, baculo nixus, vastum desertur in hostem.

Acrior ille morâ, & furiis majoribus actus
Se simul horrifono gressu, simul arma movebat:

Multaque

Multaque jactanti, atque oculos per cuncta ferenti
Sese ubi purpureo procul obtulit ore rubescens
Jefsiades ; vacuus ludit ceu pastor in agris ;
Aspectu incensus graviores fervet in iras.
Dumque amens animi venientem despicit hostem,
Despecto magis hoste furit. Certamine tali,
Nullam ubi det, facilis nimiùm, victoria laudem,
Se conferre pudet, famam & maculare priorem.

‘ Fundam ergo ? & baculum talem geris, inquit,
‘ in horam ?

‘ Quippe canis videor: sed tu dabis, improbe, pœnas.
‘ Corpora si semel hac dextrâ modò prendere possim,
‘ Tenuia comminuam; discerptaque membra per agros
‘ Alitibus canibusque feris laceranda relinquam.’

Cui sic Jefsiades ; ‘ Nil me tua fervida terrent
‘ Verba, ferox ; nihil arma, quibus fiducia tanta est.
‘ Mortali non facta manu mihi tempora cassis,
‘ Cœlestisque tegit clypeus mihi membra Jehovæ.

‘ Suscitât

- *Suscitat ille novò spirantia pectora motu ;*
- *Atque hodie, dum tu demens opprobria fundis,*
- *Vindicat omnipotens pueri sua numina dextrâ.*
- *Telum hoc ille idem mittit, certo grave letho.'*

Dixit, & e perâ lapidem, teretemque, rotundumque,
Eduxit; valido torquens fundamque lacerto
Ter simul adductâ circùm caput egit habenâ.
Ît lapis excussus, Deus impulit ipse volentem,
Fulmineoque ictu mediam inter tempora frontem
Perculit, & fissi penetravit in ima cerebri.
Sternitur exanimum Goliathi corpus; & amplum
Porrectum latè spatium tegit: arma fragorem
Dant concussa gravem; collapsi & pondere vasto
Terra simul commota tremit, cœlumque remugit.
Milite sic multo cùm dux premit undique cinctam,
Urgetque huc illuc variis assultibus urbem;
Contortis tandem faxis, atque ariete crebro,
Extiterat quæ grande diu munimen, & hostes

Mœnibus

Mœnibus instantes defenderat, eruta turris
Corruit; horrificisque tonat labefacta ruinis.

Confurgunt gemitu, trepidoque per agmina motu,
Ut videre virum prosterni, terga fugæ dant
Versa Palæstini; pugnae neque creditur ultra.
Victorem Isacidæ sublato ad sidera læti
Clamore excipiunt: vastum super ille cadaver
Stat; tacitisque oculis totum hinc metitus & illinc,
' Sic vis consilii ruit indiga, mole laborans
' Concidit atque suâ; sic vertit in ima superbos
' Ipse Deus, tollitque humiles: ' neque plura locutus
Decutit ex humeris caput ipsius ense jacentis.

NOMOI ΠΡΟΚΕΙΝΤΑΙ

ΤΥΠΟΔΕΣ Γ' ΟΥΡΑΝΙΑΝ ΔΙ' ΑΙΘΕΡΑ

ΤΕΚΝΩΘΕΝΤΕΣ: ΩΝ ΟΛΥΜΠΙΟΣ

ΠΑΤΗΡ ΜΟΝΟΣ.

QUÆ Jovis summi in gremio recumbens,
 Cuncta terrarum regis, & profundi;
 Pacis & gaudii genetrix, ter, o! Lex
 Optima, Salve!

Tu decus, tu dux, columenque rerum
 Tu creatarum; gravis hæc coerces,
 Hæc foves; custos & ubique præsens
 Omnia servas.

Quum chao nondum data forma cæco,
 Nec locus terræ proprius, nec undis;
 Dum per immensum rudis horret indi-

gestaque moles:

E

Ordinem

Ordinem sparsis temere dedisti
Lucidum rebus; numeris feruntur
Jussa nunc certis elementa, dicta et
Foedera servant.

Permanens fixo regit orbe mundum
Sol pater; qui vim per inane fundit
Igneam vitæ, radioque euntes
Dividit horas.

Luna mille inter micat astra, lucem
Non suam spargens per opaca noctis:
Surgit hæc parens tibi; te jubente,
Lumina condit.

Tu vices brumæ, tepidique veris
Fers, & æstatis calidæ; inde peplo
Ducis autumnum vario decorum,
Tempora volvens.

Sara

Saxa tu firmas, rigidasque quercus ;
Tu comis sylvam decoras patentem,
Arborem & pomis ; tegit arva messis,
Gramina campos.

Tu suis ripis pelagum coerces,
Ne labor tristis pereat coloni ;
Ne domos, sylvas, fata, septa volvens
Misceat æstus.

Nil feret laudis domino, columnis
Porticus centum licet alta surgat ;
Ima ni tecum duce, summa tecum
Ni duce ponat.

Sparserit si quis sine te colores,
Nil venustatis tabulæ est ; ubi horret
Durâ avis squamâ, tegiturque plumis
Piscis aquosus.

Te vocat multâ prece, qui futuri
Consequi laudes meditatur ævi;
Sive epos ducat, citharamve eburno
Pectine pulset.

Lenis aspira precor o! vocanti
Rite nunc vati; vigor unde musæ
Constet audaci; venus & placentem
Gratior ornet.

Auribus sic quod fonet eruditis
Concinam: quòd si placidè precantem
Audias, o! da, quod in omne profit
Utile tempus:

Da modos veræ numerosque vitæ
Discere, & pravos cohibere motus;
Absonum ne quid modulata musis
Pectora turbet.

NON OMNIA POSSUMUS OMNES.

GULIELMUS REDUX ET SUSANNA.

CONFECTIS dudum bellis, ubi mille triumphos

Retulerat Britonum miles, & Anna potens;

Re gestâ Gulielmus ovans, spoliisque superbus,

Rursus in amplexus conjugis ire parat:

Quâ Nottinghamiæ tecta alta feruntur ad austros;

Tollitque excelsum Diva Maria caput.

Notas jamque fores subiit: præcesserat ipsum,

De tali tulerat multaque Fama viro.

Implicat ingresso niveos Susanna lacertos;

Basia multa suæ, multa dat illa suo.

Blandior haud unquam post bella recentia Martem,
Formosa exceptit vix magis ipsa Venus.
Ut narrare juvat Susannæ sæpe roganti
Horrida quæ belli ! quanta pericla maris !
Ut pueros genibus, dulcesque attollere natas !
Præripere ut certant oscula quisque patri !
Visendi studio veterem venere sodalem
Vicini ; atque avidâ, quæ ferat, aure bibunt.
Parva domus juxta est, ubi ad hospita limina cives,
Postibus arboreis pendula, Pica vocat.
Compositâ huc plures congressos convenit horâ
Dulcibus unâ epulis colloquiisque frui.
Omnibus atque aptè jam convenere paratis,
Sortitique tenent jam sibi quisque locum.
Effervent zytho calices spumante ; Britannis
Gaudia quæ validis fundit amica Ceres.
Cuique tubus gracilis versatur in ore sedenti,
Virginica admotis ignibus herba calet.
Suaves thure magis trahit hinc Gulielmus odores,
Redditus atque frequens exit ab ore vapor.

Jam

Jam nunc Marlburii pulchros celebrare triumphos ;

Nunc juvat Eugenii dicere facta ducis,

Nunc tormenta tonant, nunc ense magis geritur res ;

Urbs hæc confiliis corrui, illa manu.

Ocyùs interea circum revoluta feruntur

Pocula ; fumificis densa fit aura tubis ;

Lætitiisque fremunt : animus simul acriùs ardet

Narranti, & magis hinc fervida verba sonant.

Quid si tranfiliat veri quoque Gloria fines ;

Nec pauca, auditu mira, profundat ovans.

Talia jactanti, cæsos dum verberat hostes,

Compressa est subito vox, animusque cadit.

Uxor amans instat Sufanna ; manuque potenti,

Absentem et blando postulat ore virum.

Convivæ frustra, frustra ipse obsistit ; eundem est.

Linquendi focii, pocula plena, tubus.

Quin ita discedens ; non omnia possumus omnes :

Affyrium domuit foemina blanda ducem.

Egit Idumæâ qui tot de gente triumphos ;

Debilis, hædus uti, cui fuit ipse leo ;

Samfonum audistis teneræ cessisse Dalilæ.

Fœminea armato vis magis hoste valet.

Altâ sive instet, mœstâ seu voce queratur ;

Improba contendat seu prece, sive minis :

Sive jocos agitet, verset seu serla ; solvat

Dulcia seu in risus oscula, sive fleat :

Seu linguâ moveat petulanti jurgia, cestum

Imbutum cyprio nectare sive gerat :

Quicquid agat, queiscunque modis quæsitâ sequatur,

Seriùs aut citiùs, quod volet, efficiet.

Captum jamque trahit secum Susanna triumphans ;

Fortia sic fœvus pectora versat amor.

DELIBERATÂ MORTE FEROCIOR.

REBUS triumphans Aëtiis, victor subit
Augustus ædem; mœsta quò confugerat
Cleopatra post lugubre fatum Antonii:
Longâ quiete ubi ipse sopitus jacet.
Diadema componebat hîc, inconditum[?]
Nam forte paulum, Charmia, dominæ affidens
Heu! mortuæ; ipsâ in morte sed pulcherrimæ.
At ille, positos sic utrumque cùm videt,
Victoriæ nec insolentis, improbæ
Nec fortis ultra obnoxios arbitrio;
Turbatus animi, spes & irritas dolens,
' Siccine, ait, agitis? hoccine autem convenit?
' Quid ni, loquenti Charmia audax subjicit,
' Sic pulsa regno, excesserit vitâ simul

' Regina,

- ‘ Regina, tot tantisque ducta regibus ?
- ‘ Regina, quæ—sed occidit ; sui tamen
- ‘ Instar, nec humilis mulier. En ! ut regio
- ‘ Ornata cultu est ! quanta majestas ! decus
- ‘ Ab ore quantum fulget ! en ! quibus micat
- ‘ Fulgoribus diadema ! Sic amabilis
- ‘ Ornabat olim liquida Cydni flumina.
- ‘ Phaselus, in quo regio vehitur modo,
- ‘ Fundit per æquor læve flammeum jubar.
- ‘ Ardescit auro puppis, & spirantibus
- ‘ Purpurea verberantur auris carbasa ;
- ‘ Captant odores unde suaves candidi,
- ‘ Circumvolare quos juvat, Favonii.
- ‘ Remi coruscant hinc & hinc argentei,
- ‘ Servantque certa fistularum tempora.
- ‘ Et ipsa, sed quis ipsam dignè dixerit ?
- ‘ Sedet sub alto, ceu Venus, canopeo
- ‘ Regina. Pueri, parvuli ut Cupidines,
- ‘ Molles flabellis leviter auras suscitant.

‘ Denſæque

- ‘ Denſæque circum ſe ferunt ancillulæ,
- ‘ Placido natantes ceu mari Nereides.
- ‘ Tot hinc, tot inde confluunt ſpectantium,
- ‘ Deſerta cunctis careat urbs ut incolis.
- ‘ Nec oculus hærens hîc, nec intuentibus
- ‘ Expletur animus; prædicandæ nec modus
- ‘ Fit laudis ulli; promta nec cui vox filet.
- ‘ Conſpexit, & ſub intimis Antonius
- ‘ Concepit ignes intuens præcordiis.
- ‘ Quem nullus ante vicit hoſtis, hunc placens
- ‘ Formæ venuſtas, oris & roſei decor,
- ‘ Amor ſagittas unde celeres imbuit,
- ‘ Percuſſit; ultro ſequæ captum tradidit.
- ‘ Induta, quam ſolebat, ergo purpuram,
- ‘ Cultu & ſuperba regio, ut feſtâ die,
- ‘ Nec dignitatis, tempore vel in ultimo,
- ‘ Oblita, aviti nominis nec immemor,
- ‘ Amoribusque fida, qui ſecum abſtulit,
- ‘ Antonium reviſere voluit ſuum,

- ‘ Et integrare nuptias. Neque enim viro
‘ Superstes esse mortuo; neque Cæsaris
‘ Servire patiens illa magni gloriæ,
‘ Pompam triumphi auctura; neve publicas
‘ Captiva duci per vias, plebeculæ
‘ Ludibrio hianti; fœda turba dum strepunt
‘ Io triumphhe! rauco & ingeminant sono
‘ Io triumphhe! sed gemens Antonii,
‘ Antonii meminisse siquis audeat,
‘ Amicus execratur illam amantibus
‘ Pestem, probrosa & evomit convicia,
‘ Doletque castæ injurias Octaviæ.
‘ Hæc sprevit indignata turpia perpeti.
‘ Ergo aspides, quas nutriit Nilus suus,
‘ Tractare fortis, (vulnus illarum necat
‘ Lethale, nec quid fert doloris) quantùm ait,
“ Anguiculus iste parvulus quantùm valet!
“ Injecta tergo vincla rumpit libero;
“ Victoribusque irridet impotentibus.

“ Sic

- “ Sic stat voluntas: apage! quicquid foeminæ est.
“ Ceu solida rupes, constat hîc immota mens;
“ Errante lunâ nec movetur ampliùs.
“ Accendit immortalitatis insolens
“ Pectus cupido. Non dehinc Mareoticø
“ Hæc labia rursus imbuentur. Heus! vocat,
“ Prægressus increpat morantem Antonius;
“ Audistin’? O! mi vir, volentem devocas.
“ Ad te solutis fertur anima vinculis,
“ Exuta tardi quicquid obftet corporis.
“ Sic expeditam, sic sinu accipies tuo.
“ Hæc ubi locuta, præparatam pectori
“ Admovit aspidem. Impotens nec lacrymis,
“ Nec ejulatu tum peperci. ‘ Flebiles
“ Sed illa questus voce mulcens blandulâ,
“ Rîsus labellis dum serenus infidet,
“ Quid iste clamor? indecora quid volunt
“ Lamenta, Charmia? En! tener ut infantulus,
“ Nutricis haurit ubera, & sopit simul.

‘ Oh!

‘ Oh ! domina dulcis, Cæsar oh !’ vox Charmiæ
Jam tum loquentis hæret : inficit latens
Tabes medullas, clamque vitâ pascitur.
Jam jamque in auras cessit anima. ‘ Dii boni !
‘ Portenta quæ sunt mortis ! obstupens ait,
Et multa volvens mente Cæsar feriâ.
‘ Te verò, acerbis acta dudum casibus,
‘ Regina tam venusta, te non a tuo,
‘ Quem viva amabas, heu ! nimis tuum, viro
‘ Mors ipsa separabit. Idem conteget
‘ Utrumque tumulus ; alteros neque compares
‘ Gremio capaci terra lata amplectitur.
‘ Lugere vestrûm fata nec victoriæ
‘ Furor vetabit. More patrio ferent
‘ Suprema, tristes in triumpho, milites ;
‘ Et voce magnâ ter ciebunt mortuos.’

MUTIS QUOQUE PISCIBUS

DONATURA CYCNI, SI LIBEAT, SONUM.

LECTISSIMO GUL. BIRDIO*

SCHOLÆ CARTHUSIANÆ PRÆCEPTORI ALTERI.

*Perfugium sibi præberi in cisternâ ædibus adjacente rogat
Pisciculus; qui fistulâ subterraneâ a Novo fl. usque ad ædes
Carthusianas traductus est, & aquâ ex epistomio effluente vivus
elapsus.*

PER, siquid gentis tua pectora tangat aquosæ;

Alterius luctu quippe dolere tuum est:

Pisciculum averso ne lumine temne rogantem;

Quas fundit, placidâ sed cape mente preces.

Sic

* Gul. Bird, M. A. in numerum alumnorum ascriptus Id. Martii MDCCLV nomine Nobilissimi Joan. Comitis Granville; e custodibus Domûs Carthusianæ. Hinc in Coll. Pemb. Oxon. delatus iv Cal. Martii MDCCCLXIII & inde in Ludum Literarium revoca-

Sit mihi fas narrare, tuli quæ mira relatu;

Quæ non ante alius, quisquis ubique natat.

Dum gracilem constringit hyems namque aspera formam;

Et loca, queis fugiam frigora dura, peto:

Mille per anfractus, flexisque ambagibus erro;

Queis torta obliquas fistula ducit aquas.

Tempora sub terris miserè, quàm longa! trahebam;

Respiciendi almam spes neque visâ diem.

Carceris at tandem portis exire reclusis

Æthera sub purum fors inopina dedit.

Elapsum excepit, palmas tum forte lavabat,

Me puer: o! felix usque sit ille puer.

Non sævo placuit captum illi cedere ludo;

Non lautam in patinis apposuisse dapem.

tus MDCLXVII, ibique in junioribus discipulis instituendis undecim ultra annos versatus, quum singulari docendi arte, summâ industriâ, & mirâ patientiâ, probatissimum se ostenderat, Præceptor alter in locum Gul. Ramsden, M.A. Magistri Domûs tum nuper facti, Carthusianis certè omnibus quàm plurimùm optantibus, successus est VIII Id. Junii MDCLXXVIII.

Longarum

Longarum at lassò post tanta pericla viarum

Sit tecum, detur quod superesse, quies.

Contineat brevibus spatiis cisterna natantem;

Si nec stringat aquas aura, nec unda ferat;

Si procul assuetis sociisque & amoribus actus,

Per liquidos placuit cum quibus ire lacus :

Luce fruar saltem, fruar æthere lætus aperto;

: Et procul insidiis tempora solus agam.

Nullas hîc fraudes metuam, neque lina, neque hamos;

Infestant nec qui flumina magna lupos.

Te modò felicem videam, fatîs ipse beatus;

Si quid agens placeam, pluris at illud erit.

NOSTRISQUE DUCTUM SEDITIONIBUS
BELLUM RESEDIT.

MARS sævo tandem ludo fatiate, quiescas ;
Dum quid adhuc superest, sit, truculente, modus.
Jam nostri Americæ fati improba sanguinis hausit :
Naves absorpsit quot mare ! quotque viros !
Siccine verò aliam lubet abjecisse parentem ?
Per quam nunc tantum, gens nimis aucta, vales.
Unde tot ante dolo mala ceperis, unde tot armis,
Ne fore cum fociis foedera fida putes.
Excideritne animo, patriis ut Hoveius arvis
Heu ! procul exanimò corpore pressit humum ?
Volfius in medio seu stratus ut ipse triumpho est ?
Rem neque morte dolens restituisse tuam ?

Impulit

Impulit in cives miseros discordia cives ;

Fratremque occidit frater in hoste suum.

Quod non conjunctis Gallusque & Cantaber armis,

Invidiæ effecit vis, magis hoste nocens.

Dum tormenta boant, tonitruque & fulgura miscent,

Compressit dulces territa Musa modos.

Musa quietis amans catapultos, tympana, bombos

Odit ; & ingratos, qui crepuere, sonos.

Spirantes Zephyri, secessus, otia, sylvæ

Huic cordi ; & fontes lene fluentis aquæ.

Pax ergo redeat revocata, diutius exul ;

Suscitet & tacitam Musa pudica lyram.

Et, cùm Mars posuit rabiem, & Bellona quievit,

Definat, ah ! sævît quæ magis, ira domi.

Mota inter Britonas jamque unica lis sit amoris ;

Qualis ubique fuit jam modò litis amor.

ΕΥ ΤΟΙ ΜΕΓΑΛΑΝΟΡΙΑΝ

ΤΗΡΑΝΟΡΑ ΚΟΙΜΙΖΟΙΣ.

DEBORÆ EPINICION.

AUDITE, reges, carmina, quæ canit

Debora, sacris acta furoribus;

Favete linguis, sempiternum

Voce juvat celebrare Regem.

At quo tremendam carmine gloriam

Fas sit Jehovæ dicere? cùm, jugis

Sylvisque subjectis Idumes,

Alitibus lubet ire ventis.

En fede tellus de solidâ tremit;

Rupesque euntis solvitur impetu

Sinæa: munimenta cæli

In tenues soluuntur imbres.

Vocavit

Vocavit ergo quis temere deos
Votis minores ? illius immemor,
 Sensere patres quem suarum
 Grande decus columnenque rerum ?

Quas hinc ruinas undique Shamgarus
Mentem stupefcens vidit Anathides !
 Heu ! quam per agros ! quam per urbes !
 Senta fitu loca, vastitatem !

Jam sacra cinxit mœnia barbarus
Miles ; nec instans unde periculum
 Pellatur, est vis ulla præfens ;
 Nec clypeus, neque fidus ensis.

Neglectus hosti tradidit impiam
Jehova gentem : tum, licèt hostiis
 Placâstis aras immolatis,
 Arma tulit quis amica clausis ?

Miserata tandem vestrū ego luctuum,
Et plena pectus numinis incolæ,
Debora surrexi; & fugatis
Pulchra dies rediit tenebris.

Grata in fideles corda duces mihi
Amore flagrant; Isacidis opem
Qui sponte suffecere: nec vox
Læta Deum fileat Jehovaham.

Nunc ora, juris callida, candidis
Vos vecti asellis, solvite laudibus;
Periculi immunes, Jehovahæ
Consilioque manuque tuti.

Cantare dulci nunc juvat otio
Per rura; nervus nec strepit arcuum,
Haurire vivos quæ puellæ
Fonte solent latices avito.

Debora

Debora furge, & concita gaudio

Acri soporem pectore discute.

Surge eja ! collaudaque summum

Cælicolûmque hominumque regem.

Surge eja ! collo & vincula jam tuo

Exuta captis injice regibus.

Barace prodi, magne victor,

Lætus & aggreditor triumphos.

Plebem regendam nam mihi tradidit

Æternus Ultor : tradidit & mihi

Latè tyrannis sceptrâ fractis,

Fœmineâ moderanda dextrâ.

Non nostra virtus, Omnipotens Deus,

Non nostra vires contudit hostium.

Debora, te ducente, vicit ;

Isacidæ, duce te, triumphant.

Venit Macheirus subsidio huc meus ;
Ephræmus huc, nil segnis, opem tulit ;
Tulere juncti cum Baraco
Iffachari socia arma reges.

Queis te, Zabulon, gens pia, laudibus !
Queis Naphthalæos, fortia pectora
Tollemus ! ultro qui decoram
Pro patriâ petiere mortem !

Depræliantûm jam coeunt manus :
Reubene, quid stas ? num pecudes vacat
Curare balantes ? ad arma
Cùm vocat æris ad arma clangor.

Quid Galaadum, classica dum strepunt,
Te quid paventem, Dane, tenet moræ ?
Pugnando amici dum laborant,
Afferius quid inermis hæret ?

Reges

Reges Megiddi ad flumina fulminant

Bello feroces; quis Siferæ furor

Bacchantis ? armorum tremendo

Ut resonat Taanaca motu !

Infauſta cælo ſigna dat, & novis

Jehova monſtris attonitos petit.

Aguntque quâ converſa curſus,

Aſtra poli in Siſeram refulgent.

Advorſa volvens ſedibus e ſuis

Vetus Chiſonus flumina ſuſcitât.

Chiſonus irritatus undâ

In Siſeram tumet altiori.

Turmas in hoſtes jam medios rapit

Viſ prona equorum; fiſſaque diſſilit,

Sonoque putrem ſæpe tundit

Ungula quadrupedante campum.

Diris

Diris Merozam quisque agat improbam,
Sic lapsa cælo vox gravis admonet,
Quos magna laudis nec cupido,
Quos nec amor patriæ excitavit.

Sed longa fit per tempora nobilis
Jaëla, Hebero dulce decus viro :
Virtute gessit quod virili
Fœmina, nec fileant nepotes.

Instante nostro milite, dum petit
Pavens latebras, Jabinicum ducem
Excepit ; et fauces perustum
Lacte novo malè blanda fovit.

Lassus viarum, pulveris, & fugæ
Dum membra fomno languida solvitur.
En ! longa, nec quid fuspicienti,
Nox oculos animamque claudit.

Sublime

Sublime torquet foemina malleum ;
Quemque urget audax, tempora transfodit
Clavo jacentis ; dein' resectum
Ex humeris caput ense volvit.

Quid usque distat ? quæ mora distinet
Tam longa, mater sæpe rogat, rotas ?
Dum per fenestras huc & illuc
Impatiens oculis vagatur.

Ah ! nonne victor, dicite virgines,
Huc tendit ? immo jam videor sonos
Ovantium audire ; & catenas
Quas domitos agitare tædet.

En et secundi præmia prælii
Huc quæ feruntur : cuique virûm obtigit
Captiva virgo ; &, forte jactâ,
Obtigit altera cuique virgo.

Claro

Claro inter omnes sed Siferæ datur
Vestis refulgens mille coloribus;
Utrinque picturata vestis,
Apta humeros decorare fortes.

Oh semper hostes sic pereant Dei.
Dum, qui Jehovam mente colunt piâ,
Fulgore lucent; folis instar,
Cum recreat ruber igne mundum.

OPEROSA PARVUS

CARMINA FINGO.

ΓΕΩΡΓΙΩΙ ΒΑΚΕΙΡΩΙ

ΤΩΙ ΙΑΤΡΩΙ

ΤΟΥ ΠΑΙΔΟΣ

ΤΟΥ ΤΗ ΑΥΤΟΥ ΓΓΙΑΣΘΕΝΤΟΣ.

ΔΩΡΑ μεν ιατρῷ χαίρεσιν αἰνυμένοι δόντες

Ὅι πάντες, λυγρῶν ἕς ἀν ἐπαυσε νοσῶν.

Χρυσὶ ὁ μεν πλῦτων, ὁ δ' ἔδωκε φερῶν, ἅτιν' εἶη :

Ἡ Σολανῷ φαλῆν, Ἐὐελίον ἢ Μεαδῆι.

Δεῖξαι κ' σὺ το σωττρον, ἀρίστε Βακείρε, το παιδός :

Σοὶ μεν το σμικρον, δεινον ἐμοὶ δὲ πονον.

Πολλὰ πονῶν γέ μογίς στιχόν ἐκτελῶ ἑβδόμον, εἰ δὲ

Ογδοόν, ἀλλ' ἔπως ἄλλον ἐν', ἔδε πονῶν.

NISI

NISI UTILE EST, QUOD FACIAS, STULTA EST GLORIA.

QUID jactas, faciens antiqua numismata tanti ?

Queis pretium ærugo, tempus edaxque facit.

Seu quòd abortivum teneat vas pensile monstrum ;

Quo viso stupeat garrula forsan anus.

Majus opus moveas, ne qua hinc infamia crescat ;

Dum fugit hæc inter non revocanda dies.

Pettifer hinc periit, ventoso Gloria curru

Quem procul a propriâ speque viâque tulit.

Æstivus medium jam sol confecerat orbem :

Multa domi meditans Pharmacopola sedet.

Cum subitò crepuere fores ; simul adstat anhelus

Nuncius ; & trepidè, surge, age, rumpe moras.

Febrili graviter vetus uritur igne sodalis

Crispius ; & morti jam propè præda jacet.

Profilis

Profilit extemplo focii pariterque lucelli
Pettifer admonitus ; se rapit inque viam.
Jamque iter attigerat medium : per rura vaganti
Cùm fulgens oculo Papilio ecce ! volat.
Ut viret ! ut rubet ! ut tremulo fulgore coruscat !
Milliaque adverso lumina sole trahit.
Obstupet aspectu, paulùmque immobilis hæret
Pettifer ; & subito corda pavore micant.
Miratur plumas, maculas miratur & ardet,
Aera per liquidum dum volitare videt.
Et focii oblitus, quæstûs oblitus & artis,
Alati vermis captus amore furit.
Pulchrior haud Phæbo Daphne fugitiva videtur ;
Hæctora Pelides non magis acer agit.
Gloria mortalem, vindex animusque sequentem
Etsi unà impellunt, urget amorque Deum.
Pettifer haud secus insequitur : spinosa neque obstant
Septa, neque instantem fossa moratur hians.
Nunc rectà fertur ; curvos nunc implicat orbes ;
Ancipiti huc illuc itque reditque gradu.

Nunc

Nunc rapidè præceps, fufpenfo nunc pede reptat ;

Dum refidet, prædam prendere poffe putans.

Ille fed aërio fe tollit in alta volatu ;

Tum lapfus pennà præpete verrit humum.

Dulcemve infidens flori delibat odorem ;

Sic quafi captantem fponte vocare velit.

Mille modis dubios levis & variare meatus,

Spes alit ufque novas, dum fugit ufque capi.

Jamque fuperveniunt tenebræ, &, crefcentibus umbris,

Prata, pecus, volucreſ, Papilioque latet.

Pettiſer invitus vix tum conamina mittit

Irrita, ſole ſimul, ſpeque cadente ſimul.

Dein' per opaca redux, vires animoſque fatiſcens,

It, longam repetens, & ſine calle, viam.

Ægroto interea, expectat dum Pæona fruſtra,

Mors medicam attulerat, certior illa, manum.

HIC DIES VERE MIHI FESTUS OMNES
EXIMET CURAS.

O visa nuper, hinc fugax,
Tecum abstulisse territæ
Almam Britanniaë diem ;
Cum Patriæ Pater gravi
Morbo jacebat impotens ;
Omnisque tristi gens simul
Squalebat ægrimoniâ ;
Salve o Salus, salve huc redux.
Diu hic morari gestias ;
Longasque nobis ferias
Præstes ; suisque Georgium,
Precantibus sic redditum,
Servare cures fospitem.
Ut mane lumen efferens

G

Aurora

Aurora curru luteo
Fugat tenebras, humidis
Foliisque rores decutit;
Sic lux recepto pulchrior
Affulsit urbi Georgio.
Fugere luctus & timor;
Mentesque si quis anxias
Turbârit ingruentium
Metus malorum, evanuit,
Ceu noctis umbræ. Georgio
Custode rerum, non furor,
Civilis aut vis, otium
Dulce exiget Britanniaë.

IX Cal. Maii
MDCC LXXXIX.

PAR PARI REFERTO.

TRIVIA Lipartus dum perambulans obit,
Mendicus & famelicus,
Victum misellus & undecunque quæritat;
Aspirat aura suavior,
Circumque fusa est unda fumi, quam vomit
Popina juxta; lautius
Quà ventricosus apparat coquus cibos
Gulis beatioribus.
Suilla, ovilla, bubula, vitulina ignibus
Elixa, frixa, tostaque,
Dulcem elaborant hîc saporem, divitis
Qui vincat & fastidium.
Odore captus, & inhians cupediis,
Gradum Lipartus continet;

Pinguesque patulis haurit auras naribus,
Vaporibusque vescitur.

* Sic immolatâ seu bidente, seu bove,
Ascendit e focis Jovi
Placens benigno nidor: at carnes vorant
Qui stant ad aras supplices;
Ipse & sacerdos, sacra qui facit, dapes
Perinde sapiens ac preces.

At hunc ubi animadvertit indies coquus
Locum tenere ad ostium,
Conviisq; sic frui celestibus;
Facere sibi lucrum hinc vult novum,
Reddique pretium pabuli ambrosii rogat;
Aut pone symbolam, aut abi.

Quid nunc Deûm conviva? cui pecuniæ
Nil pauperi est, ne obolus quidem.
Callidus at ille homo, quod deest, astutiâ
Haud inficetâ sufficit.

* Οὐ μὲν γὰρ ποτὲ βωμῶς ἐδευετο δαυτὸς εἰσῆς,
Λοιβῆς τε, κνισθῆς τε, τὸ γὰρ λαχόμεν γέρας αὐτοῖ.

Il. δ. 49.

Nam

Nam mutuatus a sodali pauculos,
Quos forte habebat, nummulos ;
Atque hos globatis, more tintinnabuli,
Palmis duabus jactitans ;
Heus ! coque, lucelli fordidi, inquit, appetens,
Fumum ergon' etiam venditas ?
Sic itaque debitum referre convenit ;
Sonos, odoribus pares.
Si ceperint quid suave nares, auribus
Retribuit æs crepitans tuis.

ΟΥΤΕ ΚΑΚΟΥΣ ΕΤ ΔΡΩΝ ΕΤ ΠΑΛΙΝ ΑΝΤΙΛΑΒΟΙΣ.

ΘΥΡΣΙΣ ΑΜΑΡΤΑΛΙΔΙ.

ΧΑΡΙΕΣΤΑΤΗ γυναικων,

Αμαρυλλι, τονδε Θυρσιν

Απο μη γραφει, το πολλον

Αχος εμβαλυσσα θυμω.

Στομαθ' αιδυ μειδιωσα,

Φρενα θ', ωσπερ ομμα, φαιδρα,

Μελετω τα τε φιλεντος,

Πολυπενθεος τ' ακεσσον.

Δριμυλον φιλεσσα παυσαι,

Ποθος αυτον ειλεν αλλος.

Οδε γαρ ελεπειν μεν οιδεν

Μονον αργυρον, παρ εδεν

Θεμενος τα της Κυθηρης,

Σε τε, παρθένης τε πασάς.

Ελαφος κυν' εν διακη :

Απο τυδε κ, μιν αῖνες

Μετα των λυκων νεμονται :

Φονιοις τ' ουξιν ιρηξ

Μετ' ερασμης πελαιας

Φιλικως πλεκη καλην.

Οτ' ατερπος εσι τερψις

Αεκοντα σοι φιλησαι.

Δριμυλον φιλυσα παυσαι,

Το φιλειν γαρ υδεν αυτω.

Φιλειω δ' εγω σε μενην :

Σε καθ' ημεραν φανεισαν,

Κατα νυκτα κ, μελαιναν,

Κεαται οτ' ανδρες αλλοι

Γλυκερω δαμεντες υπνω,

Σε τοτ' αγρια παρ' υλη,

Ποταμω τε παρ' ριοντι,

Εταρων ανευθε παντων,

Προχέων λιγείαν ομφήν,
 Σε τε, κ' σον ομί' αιδώ.
 Άνεμοι δ' αει πνεύσι :
 Ψιθυρίσμα δ' εσι φύλλων
 Άνα δρυμα πυκνά πολλόν :
 Το λαλόν δ' ενεργείν ὕδωρ
 Άμα κ' τι λυγρόν ηχη,
 Όμοφωνον ὡς οδυρμοίς,
 Στοναχαίς τε μευ γονυτός.

Το δέ μοι, το κρείσσον αρχάς,
 Πολυ κρείσσον ἤδε πλάττω,
 Ότι κ' ποθένον εσι
 Μεροπέσσιν εν ἔροτοισι,
 Το δέ μοι ποθέντι δοίης,
 Το φιλέντα κ' αυ φιλείσθαι :
 Άχαρίς δ' εκείνος εσιν.
 Ός ἔρωτος ημελήσῃ,
 Κατα τῷδ' ἔρωτος φρονεῖται.

QUIN SINE RIVALI TEQUE ET TUA SOLUS AMARES.

QUI sua, quicquid agat, semper putat optima, nusquam,

Credo, alium, secum qui putet, inveniet.

Quam non affectat virtus immota Catonis,

Ultro nil cupidum gloria blanda petit.

Qui, simul auditus, strepitu quatit undique mensam,

Subtristi prodit sæpius ore jocus.

Si quis at inceptet risu dicturus inepto ;

Inscius auditor constupet atque filet.

Quid Lydes si colla nives, crinesque hyacinthos ;

Stellas si superent lumina, labra rosas.

Cum, quicquid pulchri est, damnosa superbia perdat ;

Auferat & roseo fastus ab ore decus.

Pamphilus ipse suas sibi vix conscire videtur

Artes, queis adeò conciliatur amor.

Moribus

Moribus ingenuis nihil arrogat, omnia nactus ;

Unâ quem juvenes voce senesque probant.

Cuique placet formosa, suæ neque conscia formæ,

Virgineos inter Phyllis amanda choros.

Flectere quam, Corydon, frustra conaris ; amorem

Et simulas, nullus qui tua corda movet.

Bellus es & nitidus ; nulli at placet ille puellæ,

Nec meruit, nimiùm qui placet ipse sibi.

Laus se laudantis spatium concluditur arcto ;

Unum qui Phaulum, Phaulus & unus amat.

NEC LUSISSE PUDET, SED NON INCIDERE LUDUM.

JAM fatis ludi ; fat ineptiarum ;
Mitte nugarum satur otuari.
Surge ; lux orta est ; vocat ore Pallas
Docta benigno.

Te vocat Phœbus, comitante cœtu
Quà sedet casto ; jubet et venustum,
Fama quod spargat volitans per orbem,
Condere carmen.

Sperne, contrivit breve qui juventæ
Segniter tempus, nimis heu ! fugacis :
Musa non illum placido vacantem
Lumine vidit.

Vita

Vita nil laudis tulit ; & caduci
Ossaque & nomen simul obruuntur.
Longâ & urgetur, neque fletur ulli,
Nocte sepultus.

Qui, simul puro latus amne lavit,
Se levans ripâ viridi potitur,
Fortior membris, animoque major
Evenit aucto.

Sin voluptatis studio moretur
Hic sibi indulgens ; animus fatiscit,
Membra solvuntur, nimioque languent
Mollia luxu.

VOS VALETE ET PLAUDITE.

JAM dum latè acies per campum prospicit, iras

In Graios Xerxes, quod pater ante, fovens,

Venturos tacito volvit sub corde triumphos;

Victoque æternum præcipit hoste decus.

Sed mox mutatâ res mente revolvit, obortis

Et tumidæ lacrymis immauere genæ.

Eheu! quippe subit, cùm centum expleverit orbes

Purpureo peragens Sol pater axe viam;

Non, qui nunc spirant, fore tot de millibus unum,

Cui membra æthereus spiritus intus alat.

Sic de supremâ Monitorum fede Philæus

Lumina per classes volvit, utrinque ferens.

Ah! dulces, inquit, focii, simul hausit ab alto

Corde gravem gemitum, tempus abire monet.

Quam

Quam sæpe optavi, venit hora propinquior ; cheu !

Quam sæpe optavi, tristior hora venit.

Vos ergo, & ludi, quibus & tot læta per annos

Affuevit lepidis vita, valete, joci :

Et quicquid puero tam dulce, & quicquid amarum,

Gaudiaque, & curæ præteriere leves.

Non jam monstrabor laudati carminis auctor ;

Sæpe ictâ laudi non erit ire pilâ.

Terroris nil visâ feret Betulla, pudendâ

Ne vibice notans tergora nuda fecet.

Jam valeat, Monitor quam jactitat, illa potestas,

In teneros prisco tradita more greges.

Nec dolet imperio mihi parvo excedere ; molli

Sed tenuisse juvet sceptrâ levique manu.

Si prohibere nefas, vim legibus addere si mens,

Finibus & fuerit quemque tenere suis :

A nobis nulli sed facta injuria ; nec cui

Triste fuit nostrâ sub ditione jugum.

Sæpius huc memori sic lætus mente revertar ;

Hisque pius Laribus munera grata feram.

Sic

Sic neque vos pigeat vestri meminisse Philæni;
Nec mea quis spectans nomina, rarsa velit.
At non transierint duo lustra fugacia, vestrum
Cum, quos nunc video, vix super unus erit.
Altera progenies succedet & altera; nondum
Natus & hæc veniet tecta sub alma puer.
In loca vosque ætas, longè hinc diversa, vocarit
Fortior; ignotas traxerit inque vias.
Si quis o! Anchises mihi nunc pater ordine dicat,
Quò vos per vitam fors sua quemque ferat:
Fataque, fortunæque docens, moresque virorum,
Juncta quibus mecum nomina, junctus amor.
Verùm age, quæ rerum, tam pulchra, irrupit imago!
Et tremulâ ante oculos luce corusca natat!
Versa quis assurgens in se trahit ora sedentum?
Quò lubet, & patres voce potente rapit?
Mira quis ex alto Christi mysteria pandit?
Confirmatque loquens spemque fidemque piis?
Vestitu in morem hic albo velatur; at illi
Lauro ornat propriâ nexa corona caput.

O felix

O felix juvenum, quòcunque feraris honorum,
Hos nunquam averſo lumine temne Lares.
Nec ſi felicem minùs, aſpernare ſodalem,
Dilectum quondam, forte parique parem.
Aula ſit ampla tibi; ſit porticus alta columnis;
Et regnum pateat lata per arva tuum.
Saltibus adjaceant ſaltus; fluviuſque ſequaces
Tramite ſit curvo ducere doctus aquas.
Tum juxta anguſto ſi me fors ponat in agro;
Detur & exigui ſi mihi cura gregis:
Curtatis decumis, lare parvo, conjuge fidâ,
Vita ſerena, ſilens, & ſine labe, fluat.
Et tu forte caſam ſubeas, affabilis hoſpes;
Præteritos pigeat nec revocare dies.
Seu quæ feſtivè, ſeu ſeria geſſimus unâ,
Qualis hic ingenio, quantus & ille manu.
Seu graviter mentes ubi penſa aſſueta tenerent,
Sæpius & tritis Muſa vocata libris:
In campum gratâ vice ſeu levis hora vocaret,
Commixto & ſtreperet murmure tota domus.

Dulce

Dulce — sed ora tenete, venit, venit ecce Magister :

Ora tenete omnes, ecce Magister adest.

Ergon' ades, venerande Magister ? at absit imago

De nostro nunquam pectore magna tui.

Condita mente diu teneam tua dicta docentis;

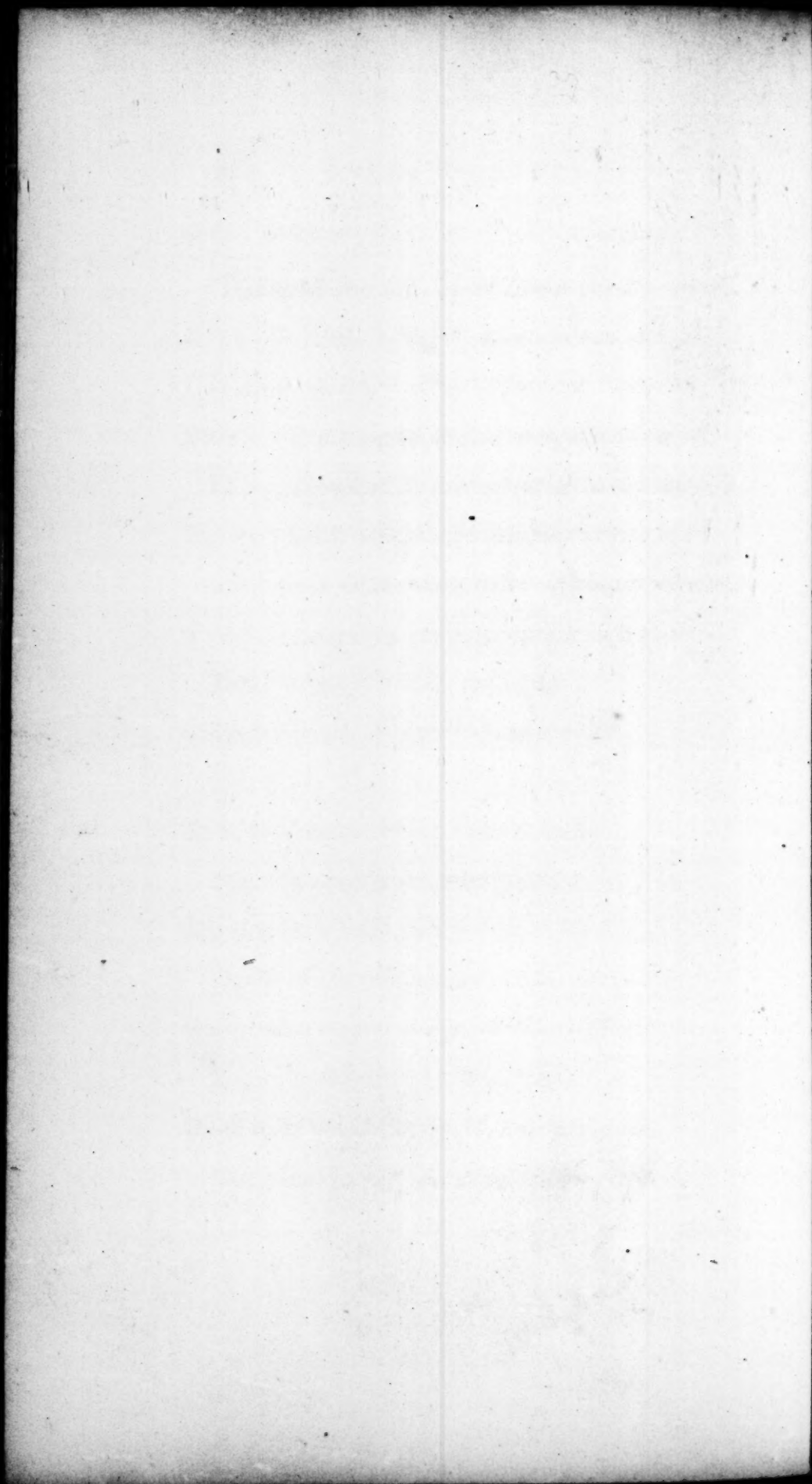
Et praecepta, tuis quæ bonus usque dabas.

Impellat quicumque ratem mihi ventus eunti,

Tutiùs, hæc servans astra, per alta vehar.

H

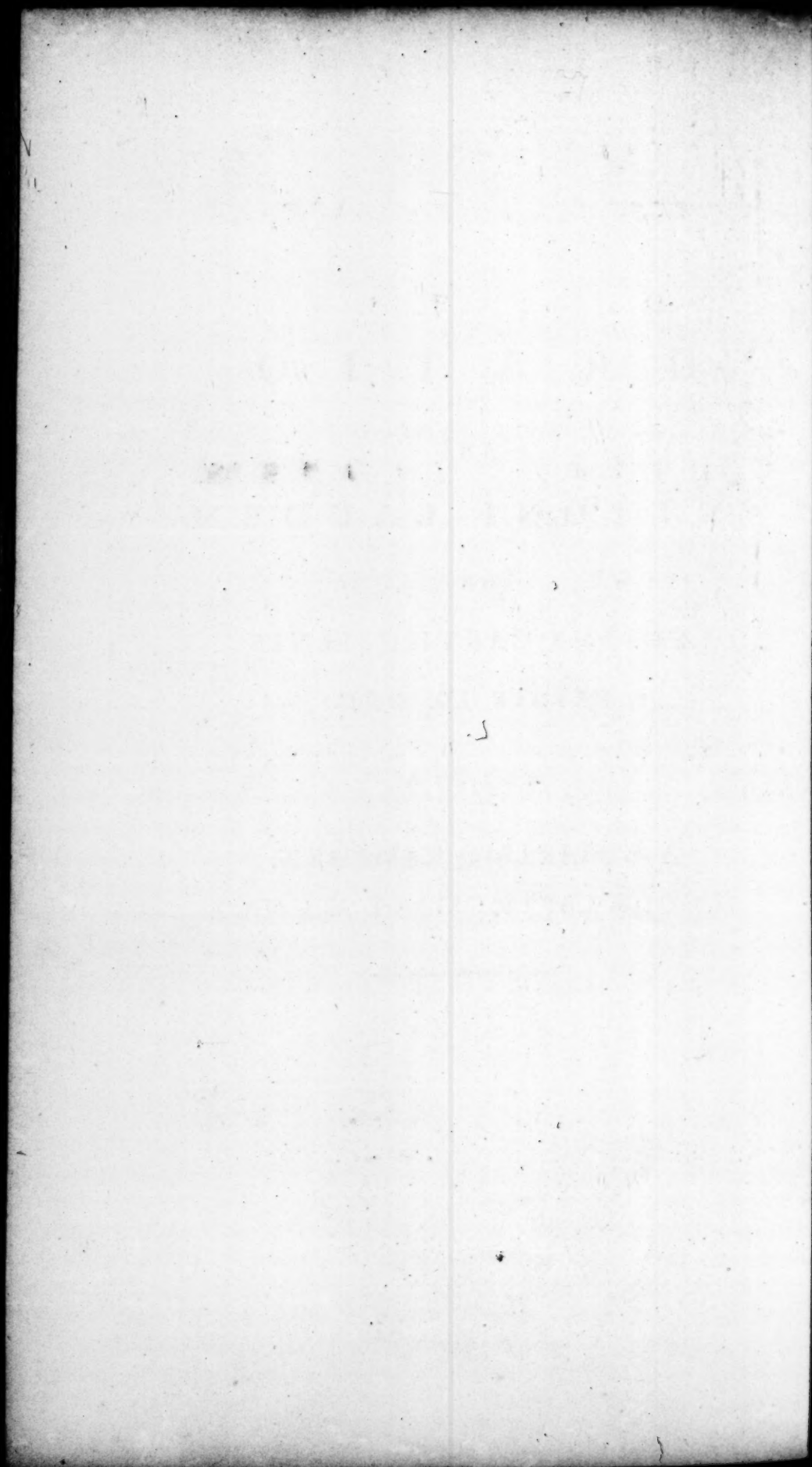
ORATIO

O R A T I O
IN
S U T T O N I L A U D E M
IN
ÆDIBUS CARTHUSIANIS
PRIDIE ID. DEC.

H A B I T A
A GULIELMO RAMSDEN,
SCHOLÆ CARTHUSIANÆ ALUMNO.

M.DCC.LXXX.

O R A T I O

IN

S U T T O N I L A U D E M.

DIGNISSIME PRÆSES,
VIRI GRAVISSIMI SPECTATISSIMIQUE,
Ec. Ec. Ec.

TOT talesque vos huc hodie convenisse, puero tantâ in causâ dicturo non levem certè timorem incutiat necesse est; quo magnopere me quidem commotum esse sentio. Non tamen adeò mihi perterri videor, quin adsit simul nonnihil etiam lætitiæ et voluptatis. Spero equidem ab audientium dignitate oratoris tenuitati subventum iri. Et tanto vestrûm præsidio munitus ad amplissimum illud dicendi munus suscipiendum, quod mihi ex Carthusiano more

atque instituto delatum est, confidentiùs quodammodo, et majori alacritate accingor.

Ut inde igitur oratio nostra proficiscatur, quò ut respiciamus admonere etiam videtur ipse hujus, in quod convenimus, domicilii aspectus; paulò altiùs exordiri liceat, et præteriti temporis memoriam repetere. Nam quid majoris afferri potest SUTTONO laudis? quid singularem ejus virtutem magis illustrare? quàm hæc tanta senum togatorum frequentia? quàm hic lætus puerorum chorus? quàm denique hoc tanto optimorum hominum splendore hunc ipsum locum celebrari? ubi olim, gravi scilicet superstitione imperiosius dominante, triste erat undique silentium et solitudo.

Quum enim vixdum benignum literarum lumen Britanniae illuxerat; neque adhuc, sive mutata Regis illius satis superbi voluntas, seu potius ipsa Ratio, quæ jam magis apud populum valere incipiebat, in Evangelicam libertatem has gentes vindicaverat: majores nostri, sanctissimi sæpe homines, at perniciosis erroribus impliciti, id pro religione habebant; nempe ut plurimi, tum viri, tum foeminae, senesque atque adolescentes, a communi hominum societate et consuetudine sejuncti, et quodammodo etiam dum spirabant sepulti, vitam afflictam et solitariam, sibi quidem

dem satis injucundam, aliisque omnino inutilem, morte ipsâ graviorem traherent; assiduis in precationibus, vigiliis, jejuniis, crebrisque sibi pœnis ultro susceptis, ætatem omnem frustra conterentes. Quasi nimirum id potissimum Deo gratum esset, quod legibus ab ipso Deo constitutis maximè repugnaret; et tum demum homines religiosos sese et pios præstarent, cùm omnem humanitatem exuissent.

Itaque hanc quoque nostram regionem occupaverat eadem illa, quæ tunc temporis per totam insulam dominabatur, plurimasque etiamnum exterarum nationum opprimit, superstitio. At excusso tandem gravissimo servitutis jugo, aliud longè fuit SUTTONO consilium. Voluit quidem ipse has Deo sacras esse ædes, et religionem ibidem coli; non profectò foedam istam atque inhumanam, quæ homines alium ab alio distractos secluderet; non quæ in victu, et cultu, et ceremoniis pietatem omnem et sanctitatem collocaret; non quæ tenebras et caliginem undique offunderet, obscœnos Lemures quasi ab inferis evocaret, falsisque devotos terroribus impleret: sed sinceram et beneficam; qualis tum ipsi hominum naturæ, tum benigno omnium Patri maximè conveniret; cujus placidissima ubi clariùs lux effulgeat, ibi omnia, quæ ad humanitatem pertinent, officia feliciùs excoluntur; virtutes ibi omnes lætiùs vigent; fructusque, tum in com-

mune reipublicæ emolumentum, tum in suum cuiusque commodum, uberiores proferunt.

Hinc verò mira quædam rerum mutatio. Etenim cùm hæc olim mœnia, tanquam in latebris, conclusos abderent monachos quosdam, miseros, squalidos, aut inertiam prorsus torpescientes, aut nescio quid obscuræ diligentiae meditantes; unde nihil possent neque in communem afferre fructum, neque in lucem aspectumque proferre: intra eadem, melioribus SUTTONII auspiciis instaurata, honestum senibus paratur ærumnarum complurium, quibus sint obnoxii, perflugium, puerisque patet promptissimus ad scientias liberales, et ad laudem aditus.

Noluit quidem vir ille optimus, pari scilicet prudentiâ ac benignitate, civitatem debitâ civium industriâ fraudari. Noluit a suo quempiam negotio avocari; neque eos, quibus integra esset ætas, necnon ad labores tolerandos aptior, desidio hinc otio marcescere. Quippe idem natura suadet; idem prudentia admonet; idem jubet religio: homines scilicet, ad societatem natos, eâ lege vivere, ut sese invicem adjuvent; et suum quisque aliquid in commune conferant. Visum est itaque, dum robusti, et mediâ ætate viri ea, quibus idonei essent, opera peragerent, in proximâ utrinque versatos, senesque puerosque, in eadem

dem has ædes receptos, iis quemque adjumentis, quibus hinc et illinc maximè indigerent, sublevari.

Huc igitur confugiunt, qui bene de republicâ meruere; qui tamen in suis quisque rebus minùs interea profecerunt. Hic contigit ejecto domicilium, ægroto solatium, et fessio quies. Adeò ut iis, quos, quicquid antea diei egerint, venti procellæque vexaverint, sol saltem placidè serenoque cœlo occidat: Et boni cives, qui gnauiter agendo nihil præter annos cumu- lauerint, in hoc quoddam quasi Prytaneum ingressi, comparata sibi omnia in reliquum ætatis habeant, quæ ad vitam non modò sustinendam, verùm etiam ornandam sufficiant, et decorandam.

Quòd si in senibus fovendis tantùm elucet SUTTONI pietas; multo tamen splendidiùs in pueris educandis effulget optimi viri liberalitas. Illos, quasi decurso spatio languentes, et jam prope sub calcem lapsos, amicè porrectâ manu suscipit; pulchroque insuper munere donatos decorat: His a carceribus mox dimittendis gymnasium aperuit, ubi in omni arte ingenuâ exerceantur, gravique simul et constanti disciplinâ ad bonos mores et virtutem fingantur; ut strenuè, in eo quisque laudis curriculo, quò subsequenter vitæ ratio ferat, honestoque studio certantes palmam mereantur.

Quantum

Quantum verò ex hac puerili institutione civitatì accreverit utilitatis atque ornamenti, satìs quidem docent Britannicarum et rerum et literarum annales. Immo verò plurimos et præsens videt ætas, optimos et præclarissimos viros, in suo quemque loco, præstantissimos; qui profectò in has notas sibi sedes, fortunæ quasi nascentis incunabula, nunquam sine liberali quadam oblectatione respiciunt. Immo verò quo doctrinâ moribusque illustriores evaserint, bonisque porro artibus excolendis in altiore locum pervenerint; eo magis juvat usque meminisse, gratoque sæpe animo, non modò confiteri, sed et gloriari, hinc ea omnia literarum et virtutis præsidia, muniti quibus nunc tantum in republicâ valent, vel ab ipsâ pueritiâ se quemque comparâsse.

At in hunc tam patentem laudis campum ingressurus vel in ipso aditu hædere videor, dum venerandum illum Judicem frustra requirunt oculi; quem toties, hoc festo die redeunte, præsentem vidimus, majoremque adeò his ædibus celebritatem accedere. Et quem virum! quàm eruditum! quàm gravem! quàm sanctum! quàm in omni vitâ laudatissimum! Absentem licèt, nobisque heu! nimis citò, patriæque ereptum, BLACSTONUM tamen adhuc appellabit,

labit, nostrumque vindicabit oratio. * Hic enim literas humaniores primò attigit : hinc ortum est illud doctrinæ lumen, meridiano quodam splendore brevè effulsurum.

Quem se discipulum gerebat, pauci quidem, si quis vestrū vidit. Quod de eo fama detulit, jucundissimam certè nobis, qualis et ad posteros redundabit, **BLACSTONI** memoriam reddidit. Hinc e ludo et pueritiæ disciplinâ † Oxonium profectus, in Academiam eruditissimis hominibus, liberalissimisque studiis affluentem ; ibique omnium earum artium, quibus adolescentes ad humanitatem informari solent, doctrinâ instructus, se ad Anglicarum Legum studium contulit.

Hanc autem omnem scientiam, tam multiplicem, in tantâ rerum obscuritate, et penè infinitâ quæstionum et causarum varietate positam, animo complexus, quò magis aliis prodesset, quod in re tam difficili effecerat,

* **GUL. BLACSTONE** in numerum alumnorum apud Scholam Carthusianam ascriptus xvi. Cal. Aug. MDCCXXXV. nomine honoratissimi R. Walpole, e nobilissimo Perisclidis ordine Equitis, et e Custodibus Domūs Carthusianæ.

† In Pemb. Coll. Oxon. admissus Cal. Dec. MDCCXXXVIII. et deinde in Coll. Omnium Animarum inter Socios adoptatus MDCCXLIII.

ad

ad novam in Academiâ disciplinam adolescentes deduxit; novosque, quasi in ipso Helicone, literarum fontes aperuit.

Nam quod in cæteris artibus more academico fieri solet, ut suam scilicet peritissimus quisque copiosè differtando discipulis exponat; ita ille legis scientiæ præcepta ejus rei studiosis tradidit: et tantâ simul cum ingenii, doctrinæ, atque eloquentiæ laude de universâ populi Anglicani πολιτεῖα differebat, tantâ cum auditorum, qui semper frequentes aderant, approbatione atque commodo; ut provinciam istam Academiae Oxoniensi paucos post annos a lectissimo R. Vinerio adjunctam, consensu omnium, * primus obtineret. Quam cùm incultam atque immanem susceperat, et regionis asperitate ingredientibus penè inviam, propriis mentis suæ viribus mox subactam adeò exornavit; tantas eò optimarum artium copias invexit; distinctè ita omnia atque ordinatè disposita reliquit; ut nihil jam ibi deesse videatur, cùm ad fructum atque eruditionem, tum ad gratiam atque amœnitatem. Sic arti, operosæ adeò atque hæcenus incomtæ, a quâ abhorrebant plerumque adolescentium animi, accessit mira quædam in discendo suavitas et delectatio.

* Professor Vineriensis factus xiii. Cal. Nov. MDCCLVIII.

Quantus verò in hoc tam illustri munere fungendo fuerit, puerilis haud quidem est ingenii dicendo explicare; et satis admodum testantur venusti, quos scriptos edidit, et in perpetuum sui monumentum posteris mandavit, Legum Commentarii: quos nimirum non solum quotidie volvunt adolescentes his studiis dediti, sed et exercitati etiam, in re quâque difficiliore, tanquam ipsum Pythii Apollinis oraculum, consultum adeunt, neque unquam certo sine responso abeunt.

Omni^{bus} ita naturæ et doctrinæ præsi^{diis} ad summos in republicâ honores suscipiendos paratus, hac famæ celebritate, nec Regem illum optimum latebat, cùm in cernendis hominum ingeniis solertissimum, tum maximè in deferendis unicuique bene merenti præmiis munificum et liberalem. Placuit ergo virum, tot tantisque virtutibus commendatum, in * Judicum collegium cooptari; legibusque adeò, quas antea penitus exploraverat, interpretandis pariter ac defendendis præesse.

Vix decem ultra annos in judiciis exercendis versatum interceptit † mors, heu! quàm omnibus luctu-

* E Justiciariis Curiae Communium Placitorum factus v. Id. Feb. MDCCLXX.

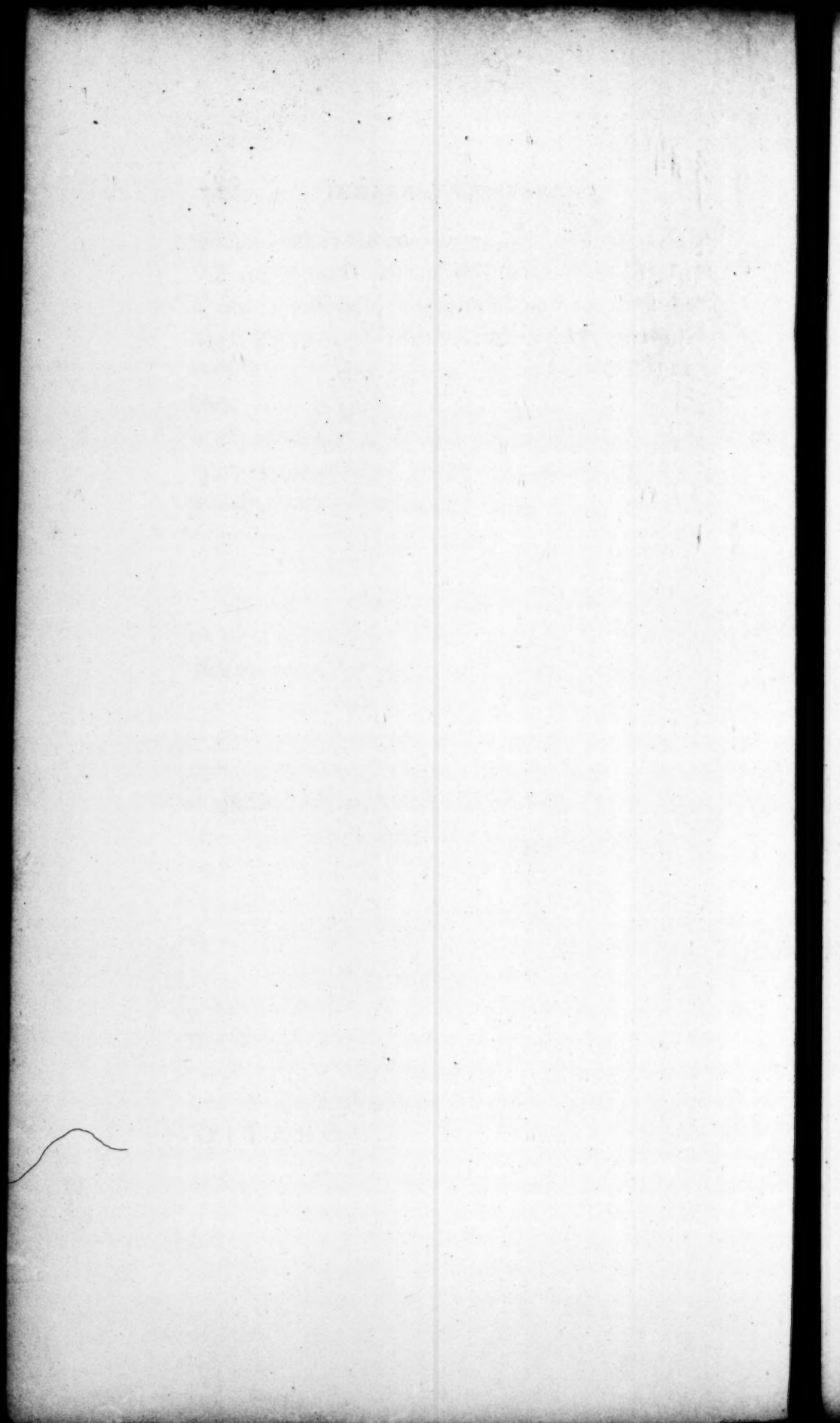
† Ob. xvi. Cal. Mar. MDCCLXXX.

osa! Immo verò illum lugent artes omnes humaniores; mœret Academia; deflent Judicia; afflictaur Patria. Nedum Carthusiani lachrymis suis parcant; quos exemplo concitabat, auctoritate confirmabat, consiliis adjuvabat; quos adeò (liceat verò paululùm tanto nomine gloriari) quos adeò diligebat, quibus adeò confidebat. Quid enim? filios, quos quatuor reliquit, præceptoribus nostris in eandem disciplinam tradidit, quâ ipse antea eductus eò deinde dignitatis atque amplitudinis processerat.

Vos autem, charissimi mihi condiscipuli, semper mementote quantam paternæ gloriæ molem sustinetis: quæ tamen ne vos adeò, veluti parum validos atque oppressos, obruat; ad gloriam potiùs prosequendam, et ad imitandum excitet domesticum illud eximiæ virtutis exemplum. Pergite, ut facitis; et in ea studia, in quibus estis, incumbite; pari, atque ille olim pater, diligentia; pari aliquando, (si quid fas sit bene speranti augurari) exitu. Ita seros usque ad nepotes salva transeat, nobisque æquè ac vobis perpetua fiat illa, omni patrimonio præstantior, laudum possessio.

Quam quidem optimam in spem erectus minùs quodammodo vereor, ne cui, vehementiore tam egregii viri desiderio permotus, a proposito nostro longiùs aberrasse videar. Quippe talibus SUT-
TONI

TONI alumnis iusta persolvissē, est commodissimē
SUTTONUM ipsum laudavissē. Fuerint pro in-
censo thure, ex imo ducta pectore, suspiria: et quic-
quid lachrymarum effusum fuerit, id putetis ipsi velu-
ti SUTTONO vos quemque libavissē.

O R A T I O
IN
S U T T O N I L A U D E M

IN
ÆDIBUS CARTHUSIANIS
PRIDIE ID. DEC.

H A B I T A

A R I C. J O. H A Y,
S C H O L Æ C A R T H U S I A N Æ A L U M N O.

M.DCC.LXXXV.

1

O R A T I O

I N

S U T T O N I L A U D E M.

DIGNISSIME PRÆSES,
VIRI GRAVISSIMI SPECTATISSIMIQUE,
Ἐε. Ἐε. Ἐε.

SI qua sit, quod affirmant philosophi, hominibus innata charitatis vis; et ad alios diligendos vehementi quodam naturæ ipsius impetu omnes concitemur; perjucundum certè cuique erit eas potissimum virtutes, quæ in bonitate quâdam et beneficentiâ positæ sunt, sæpe animo contemplari; laudesque eorum, qui in cæteris opitulandis plurimùm profecerint, statis diebus publicè celebrare. Id verò mihi nunc primùm in conspectum hominum prodeunti, et gravissimum illud dicendi munus suscipienti, im-

primis lætandum esse sentio; eos plerumque vos esse auditores, qui non solum istâ communi omnium humanitate, sed singulari quâdam in SUTTONUM, eâdem ferè, quâ in parentes liberi, pietate commove-mini. Quos itaque sperare liceat tenello ejus virtutis præconi, haud secus ac fratres fratri, adeò fautores esse; ut, si quid in dicendo defuerit, aut parum pulchrè exciderit, id novitio oratori pro solitâ vestrùm benignitate condonetis: simul omnia ad optimi illius viri, de nobis, de vobis, de universâ denique republicâ tam bene meriti, gloriam pertinentia tacitis vestrùm ipsi cogitationibus abundè sufficiatis.

Quam quidem spem quò minùs abjiciam, nescio quid faustum bonumque præfari videntur hæc tam clara, quæ circumspicienti undique affulgent, lætitiæ quædam atque hilaritatis lumina. Hic fenēs video, non trementes, incurvos, miseros, omni denique non modò re verùm etiam spe derelictos, et inanes usquedum querelas effutientes, quæ illius plerumque sunt ætatis; sed erectos, sed vigentes, sed felices, SUTTONI munere quodammodo recreatos. Illic, læto quisque animo vultuque, adsunt dilecti mihi condiscipuli. Neque verò vos, auditores spectatissimi hinc olim profecti, tantâ quorum frequentia hæc usque solemnitas celebrari non levi certè est SUTTONO laudi, invitos, immo vero lætos lubentesque existumem
ad

ad notas has sedes rediisse. Si enim nescio quâ dulcedine trahat homines atque alliciat natale quemque solum, quod ibi nimirum primò lucem aspexerint, primumque spiritum duxerint; quanto magis juvabit eò sæpius locorum reverti, ubi non quidem spirare, sed doceri; non videre, non audire, non denique vivere incipiebant; sed vitâ frui, sed audita intelligere, sed visâ discernere et curvo rectum dignoscere discebant. Vobis itaque facilè credam in deliciis esse, quicquid ubique oculis fit obviam; sive noster ille campus Martius, in quo pueri quondam cum paribus collusistis; sive mœnia tam excelsa, quæ eundem circummuniunt; sive porticus illa, tantum in spatium porrecta; seu fumosa hinc et illinc cœnacula; illud puerorum, hoc, in quod convenimus, senum; seu denique lapis aliquis notus, aut postis vetus; cui scilicet per eam, quæ est in voluptatem proclivior, ætatem consuevistis; cuique adeò adhærent, mente memori jucundissimè revocati, mille lusus, mille joci, mille gaudia; et nonnulli forsan, quis enim mortalium doloribus immunis? nonnulli forsan, neque verò illos nunc meminisse piget; nonnulli forsan, quos hîc olim pertuleritis, et animi et corporis dolores. Quod autem maximum est, grato semper animo memineritis ab his vos olim fontibus hausisse, bonarum quicquid artium ad patriam adjuvandam et decorandam, non sine maximâ sui quisque laude, contulistis.

In tantâ autem rerum maximarum copiâ et varietate versatus, dubius equidem diu penderem animi, ex quâ potissimum parte auspicatiùs exordirer; nisi pulcherrimus hic lectissimorum virorum conspectus quodammodo admonere videretur, nihil sanè eximiam SUTTONI virtutem magis illustrare posse, quàm eam puerorum institutionem paulo fusiùs explicare; unde tot jampridem extiterunt patriæ lumina: ex quâ etiam multus putem reipublicæ non modò gloriam plurimùm profluxisse, sed et ipsam ejus salutem maximè pendere.

Gravissimum profectò quiddam esse videtur, neque puerilis ingenii, investigare, ex quibus principiis oriantur civitates, quibus deinde artibus conserventur. Non tamen tam incautâ manu annales priscos volvi, quin notaverim plurimos passim populos nunc armis, copiis, artibus et moribus florentissimos, imperioque adeò latè prolato dominantes; eosdemque, reciprocante veluti fortunâ, et labente paulatim disciplinâ, per luxum et ignaviam primò quasi desidentes; deinde ut magis magisque lapsi sint; tum ire cœperint præcipientes; servitute tandem et inopiâ oppressi. Eandem scilicet humanis ubique rebus imposuisse videtur natura legem: caduca sunt omnia; neque quicquam certos ultra fines permanfurum. Hominibus mortis semina ab ipso natu inferuntur;
et

et civitates ipsæ, civis cujusque ritu, nascuntur, adoleſcunt, ſenescunt, pereunt. Id autem mihi præterea notaviſſe videor; nempe eas ſemper et plûs valuiſſe civitates, et diutius viguiſſe, in quibus pueris inſtituendis meliùs conſultum fuerit; et diligentius proviſum, ut indiſtriæ, et virtuti, et honeſtis artibus excolendis tener adhuc animus et tractabilis affueſceret. Quid verò Atticam, terminis adèò anguſtis circumſcriptam, ſterilem porro plerumque atque inſœcundam, eò dignitatis atque amplitudinis evexit? Quid Athenienſem a Bæoto? quid Græcos priùs, quid deinde Romanos a barbaris olim gentibus diſcrevit? quid niſi ea, quæ apud eos utrobique viguere, literarum ſtudia, et ſeverior virtutis diſciplina? Sed periire tandem literarum omnium inventrices Athenæ; terrarum omnium domina periit en! ipſa Roma. Id autem in memoriâ ſemper teneamus, quod certè plurimùm in literarum laudem facit, de libertate ſcilicet tum Athenis, tum Romæ, a ſummo utriuſvis gentis oratore ultimò certatum fuiſſe.

In omni proſectò ſatis confirmatâ civitate ex variis hominum ſtudiis fit, ut artium multitudo ſit penè infinita; et quo res agris, civibus, opibuſque auctior ſit, eo ſemper latiùs pateant, et in majori rerum varietate exerceantur. Multarum ſcilicet operâ vitæ

neecessitatibus subvenitur; plurimæ deinde utilitati et commodis inserviunt; non paucas denique ad voluptatem atque ornamentum extuderit, ubique solertissima, mens humana. Aliæ sunt animi tantummodo et ingenii; aliæ in agendo et faciendo versantur. At nemo unquam in quâlibet arte, nisi qui prius omnia ad eam artem pertinentia multo studio et docente magistro perceperit, multâque insuper industriâ, et quotidiano penè usu in eâdem sese diutius exercuerit, egregium quicquam et perfectius consecutus est. Neque enim antea opifices, qui in sordidâ arte versantur, quàm septem rite annos in discendo exegerint, tyrocinia deponunt. Latiùs etiam exinde patet docendi et disciplinarum campus; et uberior civium industriæ materies suppetit: adeò ut nemini, quod certè reipublicæ plurimùm interest, deesse videatur, in quo se probè et felici operâ exerceat; unde quæ ad victum necessaria commodè sibi comparet; aliisque interea, in suo quisque loco, se idoneum præbeat.

Verùm enimverò dum omnes ita conjunctis et vicissim communicatis laboribus universæ civitatis utilitati inserviunt; si qua præ cæteris egregia et præstantior ars sit habenda; si qua sit humanitatis gratia; si quis elegantioris vitæ honor; quo studio! quibus laudibus! quo honore te, O optime SUTTONE, prosequi

prosequi debemus! qui ad artes planè optimas singulari tuâ munificentia munisti viam; plerisque ingredientibus satis quidem arduam; at nostrum fortè nonnullis tali sine subsidio interclusam. Quamvis enim nulla regia pateat ad scientiam via; quippe quæ neque imperio sit obnoxia, neque auro venalis; ad eam autem consequendam et ingenio non mediocri, et industria non parvâ opus esse videatur; parum tamen valere constat vel uberrimum cum maximâ industriâ ingenium, quod non simul benignius alatur, et doctrinæ nutrimentis liberè educetur. Non rubet rosa, neque suaves undique odores spirat, quam nec imbres, tepidæ nec auræ mulcent. Torpet tellus foeda sterilisque; neque, nisi pingui prius fimo saturata blandis etiam solibus tepuerit, frugum fructuumque quicquam lætiorum effundit. Id vero totum SUTTONI esse muneris grato quisque animo et lubenti confitemur.

Liceat hîc mihi et condiscipulis felicitatem nostram gratulari, qui in hac tam præclarâ optimarum artium disciplinâ versamur: unde scilicet honestissimè comparetur, quicquid, utile simul et jucundum, ad bene et beatè vivendum valeat. Si profectò oblectatio quæretur: ubi se jucundiùs relaxet, aut lætiùs efferat animus, quàm in istis amœnissimis Musarum campis? quibus suavissimè diffunditur, quicquid in
universâ

universâ rerum naturâ placeat maximè et arrideat. Si fructus et utilitas petatur; nulla certè studia studentium emolumento magis inservire possunt; neque ullibi uberiore spe, neque amplioribus præmiis ad perdiscendum commovemur; vel ad gratiam, vel ad opes, vel ad dignitatem. Namque his artibus nunquam non patuit ad summos in republicâ honores aditus; his artibus instructus ad amplissima civitatis munera capeffenda egregius quisque et laudatissimus accessit.

Magna mihi copia est memorandi, auditores spectatissimi, qui viri sub his tam faustis penetralibus nutriti civitatem et ornaverint et ornent; quantumque valuerit et valeat SUTTONI animus in pueros paternus. Lectissimum certè illum atque ornatissimum virum, * Dan. Veraium, patriæ pariter ac nostrî decus, piaculum esset hoc tempore silentio præteriisse: qui paucis abhinc mensibus † mortuus reliquos ferè omnes Carthusianos reliquit juniores. Tanto autem eum studio docti semper homines colebant; tanto ipse doctos invicem amabat; ut in eo apud Canta-

* Daniel Wray inter discipulos receptus A. D. M.DCC.XIV. Eorum, qui, interiorem extra familiam, Carthusianam tamen scholam discendi studio consueverint aliunde frequentare.

† Ob. iv. Cal. Jan. M.DCC.LXXXIV, natus iv. Cal. Dec. M.DCC.I.

brigienſes * Collegio, quò hinc profectus adoleſcens ſeſe contulit, uſque ad ſupremum vitæ diem teneret locum, eumque ſimul † ordinem, quem decurſu honorum in civitate academicâ adeptus eſt. Eum in ſuum illud ‡ Collegium, Regis auguſtiſſimi auſpiciis inſtitutum, adhuc juvenem adſciverunt rei philoſophicæ curatores; eum in ſuum ¶ antiquarii. Eum denique omnes omnium ordinum eruditi ſummo ſemper honore proſequebantur. Tantâ ſimul erat morum ſuavitate, tot ſimul doctrinæ et ſapientiz præceptis abundabat, quæ comiter et familiariter eorum, quibuſcum verſabatur, auribus inter colloquendum inſtillabat, ut adoleſcentes etiam, quorum conſuetudine plurimùm utebatur, de his rebus ſæpius diſſerentem lubenter audirent; neque unquam ad eum accederent, quin doctiores, immo verò et meliores abirent. Acceſſit memoria incredibilis; adeò ut in animo theſaurum habere videretur, unde plurima, vel pretioſiſſima, et pro re natâ commodiſſimâ, depromeret; neque unquam deeſſet, quod, ſive ad docendum, ſive ad delectandum, diceret ex tempore.

* In Coll. Regin. in ordinem commenſalium receptus viii. Id. Jan. M.DCC.XIX.

† Acceſſit ad gradum B. A. M.DCC.XXII. M. A. M.DCC.XXVIII.

‡ In Regiam, quæ vocatur, ſocietatem receptus pridie non. Mar. M.DCC.XXIX.

¶ Cal. Feb. M.DCC.XL.

Quoties verò, auditores spectatissimi, hunc venerandum senem, hoc festo die redeunte, præsentem vidistis? ordientibus hîc, ut poterant, discipulis benigno semper animo faventem? plausuque sæpius ingeminato, quicquid ageret orator puerilis, comprobantem? Meritò quidem nobis erat carus; quanti autem nos habebat cùm constanti vitæ ratione ubique ostenderat, tum potissimum, jamjam moriturus, palam fecit. Curavit enim vir literatissimus libros suos, quos tantâ tot per annos curâ undique coemerat, in perpetuum amoris sui monumentum, huc conferri; Magistrique * dignissimi auspiciis adornatum est idoneum, quò recipiantur, ~~domicilium~~.

Carthusianis ita, quod diu desideratum fuit, jam tandem est in ædibus, quò literarum studiosus, siquidem seria cogitet, sapientiæ veteris oracula consultum adeat; ubi vel cum Platone inter Academi sylvas verum quærat; vel in Porticu cum Zenone ambulet; vel denique in Hortis cum Epicuro spatietur. Si delectationi studeat; umbrosa nemora, et specus, vivosque lacus, quibus Musæ gaudent, accedat; laticesque Heliconeos ab ipsis fontibus cum poetis hauriat; pulchramque forsân aliquando, decerptis passim

* Gul. Ramfden, S. T. P. in locum S. Salter, S. T. P. suffectus, vii. Cal. Ap. M.DCC.LXXVIII.

floribus,

floribus, coronam ipse nectat. Si in longinqua antiquitatis tempora cogitatione redire lubeat; exempla intueatur, quæ hîc multa, in illustri monumento posita, proponit Historia. Hinc intelligat quantum potuerit divinus iste libertatis amor: quantum verò audientium animos perculerit fulmen illud Demosthenicum; quantum ad persuadendum valuerit latior et copiosior Ciceronis eloquentia, ab ipsis perorantibus condiscat et admiretur. Hîc denique cum prudentissimis atque optimis, summæ simul auctoritatis et loci, viris, omnium gentium, omnium seculorum, utcunque a se invicem distantium, ubicunque lubeat et vacet, ab omni strepitu curæque secluso versari licitum; ipsa etiam penetralia aperire, et sensus cujusque abditos exquirere.

Quæ verò hinc ad doctrinam excolendam! quæ ad scribendum incitamenta! Quis enim tam averfus a Musis, quin gaudeat maximè opera nomenque suum in his quasi sanctissimis earum delubris conservari? Veraius adedò iis, quas vivus unicè amabat, artibus neque mortuus favere desiit, et vatibus addere calcar. Longùm igitur multaque per secula manebit tam egregii viri memoria, amplissimis hisce monumentis consecrata: quamdiu scilicet stet res Carthusiana; et quispiam in terris mortalium supersit, qui SUTTONIANÆ benignitatis fructum percipiat, tamdiu

et

et Veraii nomen in honore habebitur, posteris æque ac nobis carum.

Ab hoc tam patenti laudis campo, in quo etiam exultat oratio, spatium gestientem, et longius progredi volentem revocare quodammodo videtur ipse horum, qui circumstant, senum togatorum conspectus. Quippe non id solum SUTTONIANÆ fuit beneficentiæ; nempe ut adolescentes liberalissimis hinc prius studiis formatos, confirmatis deinde viribus, decoris itidem armis instructos in certamen proferret: providentiæ fuit insuper veteranis, longâ jam militiâ defessis, senectutis quædam subsidia parare.

Erat autem SUTTONUS ex eo civium numero, qui profectò in hac civitate, neque immeritò, pluris semper habiti fuerunt: qui nimirum magnis et copiosis mercaturis honestè faciendis cum se tum simul universam patriam divitiis augment. Cum itaque, rebus sedulò agendis, locuples præter solitum factus est; et in arce tam munitâ collocatus, ut penè extra fortis humanæ vices versari videretur; non tamen, ut crebrius fit, re partâ insolescebat; neque non meminerat unde primò fortunæ incepissent; neque quàm graviter, quantoque cum periculo, ab iis conflandum esset, quos infra laborantes reliquerat. Haud quidem ignorabat, sibi licet aliter successerat, delabi posse

posse providos etiam et diligentes; inutilem sæpe fuisse sapienti sapientiam; neque suam semper strenuo virtutem profuisse.

Istiusmodi ergo civibus, optimis sæpe viris, quibus neque consilium, neque industria, at fortuna solummodo deesset, subveniendum esse censebat; sedemque iis stabilem alicubi collocandam, et certum domicilium, quâ demum dolores omnes curasque deponerent, otio, neque immerito, neque indecoro, perfruentes.

Eò igitur se tandem convertat oratio, ubi afflictos tam benignè excipit, lapsos suscitât, ægrotantibus medetur, et ætate confectis solatium adhibet, ut naturæ ipsius incommodis quodammodo obvenisse videatur; et fortunæ sævitiam, quæ in cæteris omnibus adeò dominatur, a suis procul sedibus ablegasse.

In hunc tam tutum fortunæ miseræ et jactatæ portum ex longâ navigatione delati, comparata sibi quisque inveniunt omnia, quæ ad requiem animi, immo verò et multa, quæ ad oblectationem pertineant. Non quidem parvum est senectutem hîc ab istâ, in quâ plerique senes versantur, solitudine vindicari. Opulentium profectò fores, cùm jam in extremo sint ætatis tempore, obsidere solent, qui opes alienas et
testamenta

testamenta expectant. Sint etiam pauci, qui ingenio gnaviter excolendo, multisque rebus bene agendis, tot sibi vel ab ipsâ adolescentiâ comparaverint prudentiæ, scientiæ, atque experientiæ præsidia, ut senes nunquam careant et eorum, qui consultum veniunt, frequentiâ, et clarissimorum sæpe virorum splendore. At ubinam terrarum inveniatur unquam egestate simul et senio confectus, cui modò de miseriâ conquerratur?

Hoc tamen tam optato, quod paucis admodum vel felicioribus contigit, senectutis subsidio quoque minus careat has ædes ingressus, en! quæ circumstat fratrum corona: quos porro arctiore quodam charitatis vinculo, alium alii, conjunxerit non solum ætatis paritas, sed multo magis similis natalium et fortunarum conditio. Neque enim eadem velle, atque eadem nolle, quæ tamen maxima sunt, ad conjungendas inter homines amicitias tantam videntur vim habere, quantam ærumnas pares olim pertulisse. Immo verò, ut veriùs dicam, iisdem antea tempestatibus jactati, quàmque sint incertæ res humanæ, jam satis experti, eadem demum consentire didicere: nihil scilicet esse in vitâ magnopere expetendum, neque cui ubique sit credendum, nisi virtutem et pietatem: quæ nimirum maximo sunt et in adversis solatio, et in secundis præsidio.

Quàm

Quàm juvat itaque, ubi ad has tandem quietas sedes perventum est, alium alii, narrare, quæ olim passi fuerint; unde lapsi; ex quibus deinde fluctibus emerfi. Neque non jucundum est ea, quæ navigaverint, æquora, tanquam e littore, respicere; eosque, quasi digito, scopulos monstrare, quibus rerum suarum naufragia fecerint. Auctiora etiam exinde fiunt in præsentī gaudia. Ea quippe, quibus nunc fruuntur, bona commendat, et quodammodo meliora reddit malorum, quæ effugerint, memoria.

Hujusmodi quotidie sermonibus inter se invicem communicandis, ad divinam illam, quâ administrantur omnia, Providentiam et intuendam et venerandam sensim deducuntur: gaudentque ideo magis se ab omni leviori curâ liberari, neque ab ullo necessario vitæ cultu impediri, quo minùs religioni celebrandæ, sacrisque muneribus obeundis, quod reliquum sit annorum, vacent.

Neque verò id præter cætera cuncta longè certè gravissimum non imprimis curavit SUTTONUS. Non igitur sacra deest ædes, quò quotidie frequenti cœtu conveniant fratres; neque, qui sancto choro rite præcedat, sacerdos optimus; neque, qui ex illo de cœlis evangelio divinam voluntatem rectè interprete-

K

tur;

tur; qui, quæ futura sint in alterâ vitâ peccanti supplicia; quæ poenitenti venia; quæ denique ab ipso Deo in æternum proponantur virtutis et pietatis præmia, graviter perorando audientibus dilucidè exponat. Labascente ita corpore, inque humum magis indies magisque depresso, confirmatur interea et quasi erigitur cujusque animus, longiùsque quodammodo prospicit, videtque se ad meliora proficisci.

Quantam verò judicemus fuisse optimi illius viri benignitatem, quantam in aliis benefaciendo solertiam, qui totum vitæ humanæ curriculum animo complexus iis ubique sedulò opitulari voluit, qui certè maximè ope indigent; qui nimirum aut, ineunte ætate, nondum valent; aut, longiùs provectâ, languescunt.

Sin autem, divinis penè SUTTONI meritis ita simpliciter expositis, cumulationis aliquod laudis aliunde invectum lubeat afferri; intuemini quæso, auditores spectatissimi, insignem eorum dignitatem, qui res nostras administrandas sibi tuendasque susceperunt. Tantùm scilicet communis utilitatis interesse rem Carthusianam sapientissimi homines semper putaverunt, ut incipientis ejus tutelam, quam et confirmatæ studiosissimè quisque ambiunt, certatim sibi vindicarent gravissimi civitatis viri: adeò ut nemini, ne Optimatum

timatium quidem, etiamsi ad summam in republicâ auctoritatem accesserit omnibus aliis honoribus cumulatus, nisi hunc etiam amplissimum dignitatis ordinem adeptus sit, satisfactum esse videatur. Carthufianos defendere et custodire neque unquam illustrissimi Proceres a nobilitate suâ, neque verendi Iudices a gravitate, neque venerandi Præsules a sanctitate, neque verò Reges ipsi a maiestatem alienum esse arbitrati sunt.

F I N I S.

